6 TEŞRİNİEVVEL 1932
7 inci sene No. 2391
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Kurtuluş Günü: Istanbul Halkından Kahraman Türk Ordusuna Bin Minnet Ve Şükran..

İstanbul'un Kurtuluşu

İsmet Paşa geçen sene Yunanistanı ziyaret ettiği zaman, son senelere ait acı hatıraları Türklerin unutup unutmıyacağına dair sorulan bir suale cevap olarak demişti ki:

— Bir millet geçmiş zamanın acı hatıralarını iki maksatla hatırlar: Ya o zaman uyanan kin ve iğbirarı alevlendirmek için, yahut ta bu hatırlayıştan kuvvet alarak tayin ettiği hedefe doğru daha büyük bir hızla yürümek için.

Bugün İstanbulun kurtuluş günüdür. Her kurtuluş gününde işgal faciaları gayriihtiyarî olarak hafızalarda canlanır. Ve esasen bu faciaları unutmağa hiç bir Türkün salâhiyeti bile yoktur. Tesadüfen İstanbulda ve yahut işgal altına giren mıntakalarda bulunup ta işgal senelerinin hayatını yaşamak bedbahtlığına katlanmış olan Türkler değil, vatanın neresinde olursa olsun, her Türk bu felâketli seneleri daima hatırlayacağı gibi bunlar nesilden nesile intikal edecektir. İstanbulun işgal günü kahpece katledilen zavallı silâhsız askerlerin hatırasını mı unutalım? Hiç sebepsiz kurşuna dizilenleri mi unutalım? Bir takım sarhoş askerin geceleri sokaklarda dolaşıp ta ırza ve namusa tasallut ettiklerini mi unutalım?

Türk evlerinin işgal edildiğini, tahrip edildiğini, eşyalarının yağma edildiğini mi unutalım? Sokaklarda insanların silâh aranma bahanesile bazı işgal askerleri tarafından soyulduğunu mu unutalım? Türk tüccar ve esnafının haraca bağlandığını mı unutalım? Türk münevverlerinin Maltaya sürüldüğünü, hiç sebepsiz hapislere atıldığını mı unutalım? İşgal altında İstanbul, hurafelerdeki fiskufücur şehirlerini andırıyordu.

İtilâf devletlerinin işgal kuvvetleri İstanbulda böyle bir zulüm siyaseti takip ederken, Anadoluda Büyük Gazi'nin işaretlerile millî hareket başlamış ve ilerlemekte idi. Yürekten inleyen Türk İstanbulun bütün ümidi Anadolu hareketine bağlanmıştı. Daha o zaman sonra öğrendiğimiz bir çok tarihî hakikatleri bilmiyorduk. Türklüğün İstanbulu kaybetmesi gibi hâdiseye ne kadar yakın olduğumuzu henüz öğrenmemiştik. Mondros mütarekesinin imzasından evvel, ve imzasından sonra İstanbulun Türkiyeden ayrılması için verilen kararlardan haberimiz yoktu. Harp içinde İstanbul, imzalanmış ve tasdik edilmiş mukavele ile Çarlık Rusyasına verilmişti. Mondros mütarekesinin imzasından sonra da galip devletler İstanbulu biribirlerine peşkeş çekiyorlardı. Sanki sahipsiz bir yer bulmuşlar da uzlaşma için kolayca onu âlet edinmişler gibi idi.

Bunlardan hiç habersiz yalnız gördüğü zulümlerle inliyerek, bütün ümidini Anadolunun şarkında parlayan ve gittikçe merkeze doğru ve garba yaklaşan millî kurtuluş yıldızının ışıklarına bağlamış olan İstanbul halkı, üç buçuk sene korku ile ümit arasında çalkandı.

Millî Türk orduları Gazi Başkumandanın kendilerine tayin ettiği ilk hedefe, Akdenizin mavi ve köpüklü dalgalarına kavuştukları gün, bütün ümitlerimiz artık bir güneş gibi parladı. İzmiri geri alan Türk ordusu, artık İstanbulun da ruhunu kurtarmıştı. Bu ruhun cesedi de bir sene sonra Şükrü Naili Paşa önde olarak İstanbula girdiği gün kurtuldu. İşte bugün o gündür.

Bugün yapacağımız bayram o günü hatırlamak içindir. Zaman bir an bile gönlümüzden çıkmayan bu tarihin müstesna zaferini kutlularken ondan evvelki acıları hatırlarsak bu, kin güdelemek için değil, hızımızı artırmak, bundan kuvvet almak içindir.

Bütün bu zaferleri Türk milletine kendi azmi, kendi fedakârlığı kendi ordusu vermiştir. Fakat bu milletin azmini uyandıran, fedakârlığına yol gösteren, ordusunu yaratan ve zaferden zafere götüren Büyük Başkumandan bugün de milletin başında inkılâptan inkılâba uçan Büyük Gazi'dir. Bu bayramı idrak ederken, onun ulu adını anmak tarihin bu büyük isminde çetin bir dövüşmenin bütün kahramanlarını toplayarak hepsine birden minnet ve şükranlarımızı arzetmek borcumuzdur.

Ahmet ŞÜKRÜ

Kurultaydan çıkış

Dil kurultayı dün akşam mesaisine nihayet verdi

Kurultayın sonunda Kâzım Pş. Hz. ve Reşit Galip Bey birer hitabe irat ettiler,.

Dünkü kurultayda merkez hey'eti seçimi de yapıldı ve 26 eylül millî bayram olarak kabul edildi..

Dil kurultayı, dün Dolmabahçe sarayında Gazi Hazretlerinin yüksek huzurlarile dokuzuncu ve son toplantısını yaparak tarihî vazifesine nihayet verdi. Celse, tam saat on dörtte Kâzım Paşanın reisliği altında açılarak ilkin geçen

(Devamı 6 mcı sahifede)

İktısat vekili Celâl Bey Darülfünunda..

Celâl B. dün akşam Gazi Hz. tarafından kabul edildi

Iktısat vekilliğimizdeki tebedbül her tarafta olduğu gibi Ingilterede de büyük bir memnuniyet uyandırdı..

Vekil Bey dün madencileri de kabul etti ve bazı talepleri üzerinde vaitkâr beyanatta bulundular

İktısat vekili Celâl Bey dün öğleden evvel Sanayi ve Maadin bankasında madencilerden mürekkep bir heyeti kabul etmiştir. Sanayi ve maadin bankası müdürü Sadeddin ve müdür muavini Sami Beylerin de bulunduğu bu kabulde vekil B. madencilerin temenniyatile yakından alâkadar olmuş ve bu husustaki raporu almıştır. Madenciler heyeti İktısat vekili B. den bilhassa mevaddı infilâkiye fiatinin diğer memleketlerde olduğu gibi, normal bir hadde tenzilini, nakliye tarifelerinde tenzilât yapılmasını ve maden resminin yüzde bire indirilmesi ni istemişlerdir. Madenciler ellerinde maden işletecek serma ye kalmadığından kalan küçük bir mikdarı ancak mevcut ocak larının harabiden vikayesi ve ta miri için sarfettiklerini, memle ketin servetinin kaybolmaması için sarfedilen bu paradan artık

(Devamı 2 inci sahifede)

Celâl B. Milliyet'te

İktısat vekili Mahmut Celâl Beyefendi dün matbaamızı ziyaret lûtufkârlığında bulunmuş ve bir saat kadar kalmıştır.

İsmet Pş. Köprüsü

Başvekil mühim bir nutuk söyledi

Köprü dün merasimle açılmıştır

KÖMÜR Han, 5 A. A. — Başvekil İsmet Paşa Hazretleri bu sabah 7,30 da Elâzizden hareket ederek saat 10 da Kömür Hana muvaselât buyurmuşlardır. İsmet Paşa Malatyadan, Elâzizden ve civar köylerden toplanan binlerce köylünün tezahüratı arasında Fırat üzerindeki kendi namlarına izafe olunan büyük beton köprünün ad konma ve açılma merasimini yaptıktan sonra Malatyaya hareket etmişlerdir.

Açılan bu köprü dünyada mevcut köprülerin sekizincisini ve Asyadaki köprülerin birincisini teşkil etmektedir. Köprünün uzunluğu 164 metredir.

KÖMÜR Han, 5. (A.A.) — Başvekil İsmet Paşa Hazretleri

(Devamı 6 mcı sahifede)

Tevfik Rüştü B.

Ayın on ikisinde avdet edecek

Milletler cemiyeti umumî heyeti toplantısında bulunmak üzere Cenevreye gitmiş olan Hariciye Vekili Tevfik Rüştü B. 12 teşrinievvelde şehrimize dönecektir.

İş bankasında

Mahmut, Muammer ve Sami B. ler Ankaraya gidiyorlar

İş Bankası idare meclisi reisi Mahmut, umumî müdür vekili Muammer, umumî müfettiş Sami Beyler bugünkü trenle Ankaraya gideceklerdir. Muammer Bey birkaç gün Ankara da kaldıktan sonra İstanbula gelecek, İstanbul şubesinin işlerini Ankaradan beraber gelecek olan Yusuf Ziya Beye devredecektir. Şubenin devir muamelesi bittikten sonra Muammer Bey orada kalmak üzere tekrar Ankaraya gidecektir.

93 felâketi Ve İgnatief

Milliyetin yeni tarihî tefrikası

Yakın tarihin en acıklı hatıralarından biri de 93 felâketleridir. O zamanki Osmanlı İmperatorluğunun elinden bütün Tuna boyunun gitmesine sebep olan bu felâketli harbin facialarını daha evvelden başlamıştı. Harbi hazırlıyan ve Ayastefanos muahedesine bağlıyan Rus diplomatı İgnatief'in bütün bu macerada pek mühim bir rolü vardır. İgnatief'in yalnız Rusça'da çıkan hatıralarından ve o devirleri yaşamış ricalin biraktıkları yadigârlardan toplanarak yazılmış olan bu eseri yakında Milliyet tefrikaya başlayacaktır.

Bugün İstanbulun kurtuluş gününün 9 uncu yılıdır

Kurtuluşumuz ve bize kurtuluş getiren kahraman ordu şerefine büyük merasim yapılacak

Senelerce süren unutulmaz ıztırap lardan sonra, İstanbul hiç kaybetmediği kurtuluş ümidinin bugün tahakuk ettiğini gördü. Daha dün gibi bize yakın görünen mütareke senelerinin fecaatlerini İstanbullular unutmamışlardır. Fakat İstanbullular bütün kesafeile ruhlarına çöken bu ağır kâbusa rağmen, bunalmadılar. Bilâkis bütün düşman tayakkuzuna rağmen en erişilmiz imkânlar dahilinde millî davaya yardım ettiler.

Ordu İstanbula girdiği gün, halkın onu ta candan gelen ulvî bir hamle ile karşılayışı, o gün duyduğu sevincin emsalsizliğini ve hudutsuzluğunu gösterir. O günü yaşıyanlar hep içimizdedir, 6 teşrini evveli hatırlarlar.

İstanbul çepe çevre çeviren zulüm ve ihanet çenberi dokuz sene ev vel artık tamamile paraçalandı. Bugünün yıldönümü münasebetile bütün İstanbulluları tebrik ederken, bizi 6 teşrini evvele kavuşturan orduya sonsuz minnet ve şükranlarımızı arzeder ve bizi canlarını feda ederek bugüne eriştiren aziz şehitlerin mübarek ruhlarını huşu ve hürmetle anarız.

B. K. O. Kumandanı Şükrü Naili Pş. İstanbula ilk geldiği günde..

Düvelî İtilâfiye Başkumandanları İstanbul'u terkediyorlar..

Bugünkü merasim

Bugün Türk askerinin Sirkecide İstanbul toprağına ayak bastığı saat tam onda şehrimizin muhtelif yerlerinden toplar atılacaktır. İlk top sesi duyulur duyulmaz bütün vasaiti nakliye ve halk iki dakika oldukları yerde durarak İstiklâl harbinde şehit düşen askerlerimizin ruhu taziz ve takdis edilecektir.

Bugün şehrimizde muazzam askerî geçit resmi yapılacak hususî, resmî bütün binalar bayraklarla donatılacak, gece elektriklerle aydınlanacak tır.

Geçit resmi için sabah saat onda Sultanahmet meydanında toplanılacak ve saat onu beş gece haraket edilerek Salkımsöğüt, Sirkeci, Köprü, Şişhane karakolu ve İstiklâl cad desi tarikile Taksime gelinecektir. Geçit resmine askerî hitalar, mektepler, cemiyetler ve halk iştirak edecektir.

Askerî kıtanın kolbaşı Taksim Cümhuriyet meydanındaki tribünün önüne gelince duracakır. Belediye Cümhuriyet âbidesine şehir namı

(Devamı 6 ncı sahifede)

Bükreş konferansı için program hazırlandı

Murahhaslarımız dün toplanarak müzakere edilecek işleri tesbit ettiler

Heyetimiz 24 kişidir

Bükreşte toplanacak üçüncü Balkan konferansına gidecek Türk murahhas heyeti dün sabah saat 10 da Türk murahhas heyeti ve Türkiye Balkan Birliği Cemiyeti reisi Hasan B. in riyasetinde toplanmıştır.

Türk murahhasları şu zevattan mürekkeptir : Reis Hasan B. umumî kâtip Ruşen Eşref B. aza İnhisarlar umum müdürlüğü muavini Ahmet Mitat B., müderris Ahmet Reşit, Ahmet Samim, Dr. Akil Muhtar, İbrahim Fazıl, MuslihittinAdil, Muzaffer, Tahir, Beyler, Efzayiş Suat H. Belediye reis muavini Hâmit ve Turizm şubesi müdürü Ekrem Besim, Ticaret odası reisi Nemlizade Mitat, Ticaret Borsası umumî kâtibi Nizamettin Alî Beyler mebuslardan Reşit Saffet, Nazim, Zeki Mes'ut, Vasfi Raşit, Yakup Kadri, Fazıl Ahmet Beyler; Şinasî, ve B. M. Meclisi umumî kâtibi Veysel ve Anadolu Ajansı umum müdürü Muvaffak Beyler.

Hasan Bey

(Devamı 6 ncı sahifede)

Yunanistana gitmek üzre Ankaradan gelen pehlivanlar

-Yazısı kısmı mahsusumuzdadır-

Kurultayda:

Söz sırası gelseydi Cahit Beye ne cevap verecektim?

—2—

Yazı ve konuşma dilleri arasındaki farklar

Yazıda konuşmadan ayrılık yapan noktalar nelerdir? Istılahlardan halkın anlayabileceği ve anlayamıyacağı nelerdir?

— Yazı dili ile konuşma dilini birleştirmek meselesinde bugün o kadar korkuya mahal yok. Yazı dili her yerde konuşma dilinden farklıdır. Yüksek san'at ve edebiyat kültür mahsulüdür. San'at ve edebiyatı herkesin seviyesine indirmekten ise onları bu seviyeye çıkarmak daha muvafıktır. Köylüler Falih Rıfkıyı, Yakup Kadriyi, Ahmet Haşimi anlamıyorlarsa bunda onların ne kabahati var?

İşte, not edebildiğime göre, Cahit Beyin yazı ve konuşma dilleri üzerindeki esaslı düşünceleri bu sözlerde toplanıyor.

Şimdi bunlar üzerinde biraz duralım ve düşünelim:

Konuşma ile yazma arasında bir ayrılık vardır: Söz söylerken düşüncemizi yalnız ağzımızdan çıkan seslerle değil, yüzümüzün, ellerimizin işaretlerile, gözümüzün bakışlarile de anlatırız. Bazı olur, bir sözün alt tarafını bulamayız. Fakat elimizi bir sallarız, karşımızdaki adam meramımızı anlar. Bazı olur, bir sözü bir sesle söyleriz, iyi demiş oluruz, gene o sözü başka bir sesle söyleriz, fena demek olur.

Mektepte dersini sahiden iyi yapan çocuğa da, hiç iyi yapmayana da:

— Maşallah, teşekkür ederim!

Deriz. Fakat bunun biri doğrudur, biri de tersinedir. Bunu sesimizin tonu belli eder.

Yazı dili, konuşma dilinin sesi, göz, yüz, el... ile yaptığı yardımı görmediği için, ondan daha üzenli daha düzenli olmalıdır.

İşte iki dili ayıran esas budur.

Birden bire san'at ve edebiyata sözü çevirmekle Cahit Bey gene bir mantık oyunu yapmıştır. San'at ve edebiyat yalnız yazıda olur. Sözde olmaz mı? Nutuklar, nükteli konuşmalar birer san'at ve edebiyat eseri değil midir? Halit Ziya Beyin bir gün sonraki o güzel konuşması san'at ve edebiyat değil midi? Hattâ Cahit Beyin cevabının bir yerinde sesini titretmesi de bir san'at değil mi?

"Dünyanın her yerinde yazı dili konuşma dilinden farklıdır." sözü, dil işi olarak mı, yoksa san'at ve edebiyat işi olarak mı söyleniyor? Bir kere burasını ayırmalıyız.

San'at ve edebiyat kültür mahsulü ise, fen ve ilim de bilgi mahsulüdür. Dünyanın hiç bir yerinde bunlar herkese yayılmış değildir. Bununla beraber bunları anlatan sözler, gene dünyanın hiç bir yerinde kimsenin bilmediği dil unsurlarından yapılmamıştır. San'at ve edebiyat, herkesin bildiği sözleri kimsenin yapmadığı bir surette bir araya getirerek ondan görenlerin yüreklerini çarptıracak bir söz çıkarır.

Falih Rıfkıyı, Yakup Kadriyi anlamıyanların onlarda anlamadıkları sözler değildir, Sözlerin içinde gizlenen derin ve ince düşüncedir.

Dil kurultayında kimse yüksek san'at ve edebiyatı halk seviyesine indirmekten bahsetmedi. Fakat halkı o seviyeye çıkarmak için ne yapacağız? Okutacağız, değil mi? Cahit Bey cevabında bunu açıkça söyledi.

Halkı okutmak... İyi amma halka hangi dili okutalım? Kitaplarımızı yazdığımız dil ona çok yabancı kalmıştır. İlk önce bu dili halka uyar hale getirelim ki halk ta hem okumağa heveslensin, hem de kolaylıkla ve çabukça okuyup öğrenebilsin!

İşte bu düşüncedir ki "Aksülâmel" ve "Sevkitabii" gibi sözleri tek birer klişe halinde almak, yahut "taksimi âmâl" tabirini muhafaza etmek gibi Cahit Beyin ileri sürdüğü fikirleri kabul edebilmemize karşı geliyor.

Bakınız niçin? "Aksülâmel" dediğim zaman karşımdaki çocuk veya okumamış, bir kere bundan hiç bir şey anlamaz. "Aksi" sözünü belki duymuştur. Fakat "amel", hele o arada yerdeki "ül" ona çok yabancıdır. En küçük bir sezme bile onun için ışıklanmaz.

Sonra karşımdaki benim keyfime göre gider bir yapma makineli bebek değil, bir adamdır. Ben "aksülâmel" i tarif ettiğim vakit bana dönüp sormaz mı?

— Hocafendi, bu söz nereden geliyor?

"Sevkitabii", "taksimi âmâl" ve daha yüzlerce benzerleri de hep böyledir.

Şimdi bir de "işbölümü" nü ele alalım. Karşımızdaki adam bu sözün iktısatta, sosyolojideki tariflerini bilmez. Amma "Bahçe kapısı", "kibrit kutusu" gibi yüzlerce bu söze benzer sözleri bilir. "İş" sözünü bilir. "Bölüm", "bölmek", "bölme"... onları da bilir. "İşbölümü" dediğim vakit, bundan az çok, kabataslak bir şey sezer. Söz ona göre yabancı gelmez. Bundan sonra bir de tarif koyarsam, zaten sezdiği şeyin daha iyi, daha canlı surette anlatıldığını görür. Seve seve öğrenir.

Hiç unutmam: Çocukken Gümülcünede — o zaman yeni yapılmakta olan— demir yolunu seyre gitmiştim. Bir yerde oturduk. Ameleden biri geldi. Bize:

— Kalkın!

Dedi. Ben yeni öğrenmeğe başladığımız dille sordum:

— Neden memnu mu?

Adamcağız beni şöyle bir süzdü, cevap verdi:

— Ben memnu, memnu bilmem! Yasak!

Şu hatıra bile halkın ruhundaki dille bizim öğrendiğimiz ve öğrettiğimiz dilin uyuşmadığını gösterir.

Cahit Bey san'at ve edebiyatın mutlaka kapalı dille, başka dillerden alınma sözlerle olacağını iddia etmek istemiş olamaz. Çünkü, kendi de sade yazmak tarafında olduğunu gene kendi söylüyor.

O halde neden böyle söylüyor?

Orada herkes pek iyi anladı ki bu sözleri söyleten, kendisini geçmişe bağlıyan bağlardır. Eskiden ileriye doğru kavgalarında o kadar kuvvetli olan Cahit Beyin ileri atılan yeni, büyük, geniş adımı durdurmak ister gibi davranması hepimize çok ağır geldi.

Bir taraftan:

— Kendi tercümelerimde kendi yazdığımı anlamadığım olmuştur.

Diyen Cahit Beyin öte taraftan:

— Halk anlamıyor sa kabahat yazanda mı?

Diye sorması o kadar meydanda bir tezat idi ki buna karşı coşmamak kolay değildi.

O halde biz de soralım:

— Cahit Bey kendi tercümesini kendi anlamıyor ve anlamak için fransızca aslına bakmağa mecbur oluyorsa bunun kabahati yazan Cahit Beyde mi, yoksa okuyup ta anlamıyan Cahit Beyde mi?

İşte bu kadar açık tezatlar da genç ve ileri fikirleri coşturan sebeplerden biri oldu.

İbrahim NECMİ

HARİCİ HABERLER

Beşler konferansı doğmadan ölecek mi?

Almanyanın konferansa daveti kabul etmediği söyleniyor

BERLİN, 5. A. A. — Almanya, hukuk müsavatı ve tahdidi teslihat hakkında müzakeratta bulunacak olan Londra beşler konferansına iştirake resmen davet edilmiştir.

Bu davet, müsteşar fon Bülov'a Berlindeki İngiliz maslahatgâzarı tarafından şifahen yapılmıştır.

Bu haberi neşreden Conti Ajansı. M. Von Bülov'un cevabının bu meseledeki Alman noktai nazarına dair olan tebliğin ruhuna tevafuk etmekte olduğunun kabul edilebileceğini beyan etmektedir.

Doğmadan ölecek mi?

LONDRA, 5. A. A. — Londrada siyasi vaziyet, mühimdir. 5 ler konferansının içtimaa daveti teşebbüsünün alâkadar resmî mehafil tarafından takdir edilmesi bu ibhamı izale edecek idi, fakat dün akşam Berlin'den gelen haberlere göre Almanya, kayit ve şartsız olarak böyle bir konferansa iştirakten imtina eylemiştir.

Eğer hal bu merkezde ise İngiliz teklifinin ferdası olmıyacak ve vaziyette yeniden bir tehavvül hasıl olacaktır.

Almanyanın bu hareketi, henüz bir taraftan teyit edilmediğinden dün Simon - Herriot arasında cereyan eden mükâlemenin neticesinin ne olduğu fevkalâde merak edilmiştir.

Resmî makamat, bu hususta tamamile sükût muhafaza etmektedir. Mamafih, İngiliz hariciye nazırı, ikametgâhına döndükten sonra hariciye nezareti ile başvekâlet dairesi arasında birçok mektuplar teati edilmek suretile büyük bir faaliyet gösterilmiştir.

Sir John Simon'un hali hazırda İskoçyada bulunmakta olan M. Mac Donald ile hemen muhaberata girişmiş olduğu da temin edilmektedir.

Akti mutasavver konferanstan bahsedilirken bu fikrin yeni birşey olmadığı söylenmektedir.

Bu fikir, daha evvelce Cenevrede ortaya atılmıştır. Yalnız hali hazırdaki teşebbüsün Almanya ile Fransa arasında tavassutta bulunmasına lüzum gören M. Mac Donald tarafından yapılmış olduğu söylenmektedir.

Bazı parlâmento mensupları, bu meşaiyi takdir etmekle beraber mutasavver konferans hakkında müteredd̂it davranmakta, bu teklifin Fransız ve Almanya tarafından kabulü meşkük olduğunu ileri sürmektedir. Yalnız kabul edilecek formül veya formüller hakkında evvelce bir prensip itilâfı hasıl olduğu takdirde konferansın muvaffakiyetle neticeleneceği söyleniyor.

İngiliz hükûmetinin fikrince mutasavver konferansta İngilter,e Fransa, Almanya ve İtalya bulunacak ve Amerika, müşahit sıfatile çağırılacaktır.

Söylenildiğine göre, İngiliz noktai nazarı, atideki noktalara istinat ediyor:

1 — Hiçbir suretle teslihatın tezyidini tazammun etmemek şartile asker̂i statülerin müsavatı prensipinin kabulü;

2 — Bu müsavat, en ziyade müsellah devletler teslihatının tedrici surette tenkisi sayesinde tahakkuk ettirilecektir;

3 — Satü müsavatı, kemiyet noktai nazarından müsavat demek değildir.

4 — Yalnız bazı sınıf teslihatta müsavat derpiş edilecektir, yani Almanya, sabık müttefiklerinkine müsavi teslihat elde etmeği iddia edebilmesi için her sınıftan silâha malik olmak hakkına sahip olacaktır.

5 — Versailles muahedenamesinin derpiş etmiş olduğu memnuniyetler, bazı tadilât ile yeni itilâfnameey ithal olunacaktır.

Temps gazetesi ne diyor?

PARİS, 5. A. A. — Temps gazetesi, Herriot, John Simon mülâkatı hakında diyor ki: " İki devlet adamının Almanyanın tahdidi teslihat hakkındaki müzakereler dolayisile it tihaz etmiş olduğu hattı hareketin ihdas etmiş bulunduğu vaziyeti tetkik etmiş olmaları farzolunabilir.

Tmeps şu suretle devam ediyor: "Şildiki ruhî halet Berlinde hakim oldukça ne hep birlikte yapılacak diplomasi faaliyetlerinden ne de hususî teşebbüslerden büyük birşey ümit edilemez.

Yunanistan Sevinç içinde!

Rejim meselesinin halli üzerine şenlikler yapılacak

ATİNA, 5. A. A. — Yunan reisicümhuru, halka hitaben şu beyannameyi neşretmiştir:

" Memleketin duyduğu ve bizzat hissettiğim endişelri, reisicümhurluğa intihabımdanberi, haklı bir alâka ile ve cümhuriyet rejiminin muhafızı sıfatile takip ediyordum.

" Bununla beraber, halkçılar fırkasının cümhuriyet rejimini kayitsiz ve şartsız olarak tanıdığına ve bu rejime riayet gösterdiğine dair bu fırka reisi tarafından 28 eylülde yapılan ve dün de tahriren tekrar edilen kat'î beyanatından sonra benim için Yunanistan'ın istikbalde, cümhuriyet idaresi altında mes'ut bir hayat geçirmesini temenniden başka yapacak birşey kalmamıştır.

" Bütün endişelerimiz, bu dakikada artık tamamile zail olmuştur. Rejim meselesi kat'î surette nihayet bulmuştur.

Son derece ehemmiyetli olan bu hadiseyi. — Bu meserretli müjdeyi sevinçle öğrenecğinden emin olarak — Bugün Yunan milletine bildiriyorum." ,

Bütün gazeteler cümhuriyet rejiminin halkçılar tarafından tanınması için müzakere ve milli Yunan tarihinin bu elemli devresini bu suretle bitirmek hususunda gösterdiği mehareti, ittifakla takdir etmektedir.

Vaziyet, yeni kabinenin teşekkülü ne kadar tabii surette inkişaf edecektir. Meslek cemiyetleri mümessilleri Atina baş piskoposunu ziyaret etmişler, Yunanlıların cümhuriyet idaresi altında kardeşçe yaşamağa kat'î surette karar vermelerinden dolayi büyük klisede Allaha şükriçin bir dua okunmasını ima etmesini istemişlerdir.

M. Zaimis, M. Çaldaris'e bir mektup göndermiş ve mumaileyhi gösterdiği vatanperverlikten solayi tebrik etmiştir.

Tebrik

ATİNA, 5. A. A. — M. Venizelos, M. Zaimis'i ziyaret ve tebrik etmiştir. M. Çaldaris de ayni suretle hareket etmiştir.

Venizelos fırkasının fikirlerini neşreden Elefteron Vima gazetesi, sükûn ve intizam hususunda umumî surette çalışma sahasında fırkalar arasında artık hiçbir ayrılık kalmadığını ehemmiyetle kaydetmiştir.

Askerî cemiyetin resmî surette dağıtılması işinin geri bırakılacağı zannedilmektedir.

Bütün mehafil, milli bir birlik kabinesi teşekkül edeceğini tahmin eylemektedir.

Çankırıda Zelzele

ÇANKIRI, 5 A.A. — Bu gece saat 22 yi 20 geçe şimalden şarka doğru oldukça şiddetli bir hareketiarz olmuştur. Hasar ve zayiat, yoktur.

Otobüslere konan reglâtör

Otobüslerin sür'atini tahdit için konan reglâtör aleti bütün otobüslere tamamen teşmil edilmiştir. Reglâtör müspet netice vermekte ve otobüsler 30 kilometreden fazla sür'atle gidememektedirler.

Orhan Rıza B.

Arkadaşımız Orhan Rıza Bey, Cümhuriyet ve Eyüp orta mektepleri türkçe muallimliklerine tayin edilmiştir. Muvaffakiyet dileriz....

SON DAKİKA

İsmet Pş. Malatyada parlak bir surette karşılandı

MALATYA, 5. A. A. — Başvekil İsmet Paşa Hazretleri Fırat nehri üzerindeki büyük köprünün ad konma ve açılma resmini yaptıktan sonra saat 15 te Malatya istasyonuna müvasalet buyurmuşlardır.

İsmet Paşa Hazretleri Fırattan hareket ettikten sonra yollarda ve eski Malatya istasyonunda biriken binlerce halk tarafından samimî tezahüratla karşılanmışlardır.

Malatya istasyonunda teşriflerine intizar eden ve mülhakattan gelenler le 10 bini bulan keşif bir halk kütlesi tarafından fevkalâde hararetli tezahüratla karşılanarak şiddetli alkışlanmışlar bir asker kıt'ası ile mektepliler tarafından selâmlanmışlardır.

Bir hanım kız mektepliler namına Paşaya bir buket takdim etti. Halkın sürur ve heyecanı pek büyük idi.

İsmet Paşa Hazretleri doğruca hükûmet konağını teşrif ettiler ve bir müddet istirahat ettiler. Belediyeyi. Cümhuriyet Halk Fırkasını ziyaretten sonra ikametlerine tahsis olunan vilâyet konağını teşrif ettiler.

MALATYA, 5. A.A. — Başvekil İsmet Paşa Hazretleri şerefine belediye tarafından halkevinde 100 kişilik bir ziyafet verilecektir.

Bornovada ehlî hayvan sergisi

İZMİR, 5. (Milliyet) — İki gün devam edecek olan ehli hayvan sergisi yarın Bornova ziraat mektebinde açılacaktır. Sergiye 146 hayvan kaydedilmiştir.

Izmirde takas komisyonu

İZMİR, 5 .(Milliyet) — Yeni teşkil edilen takas komisyonu bugün ilk içtimaını yapmıştır.

Celâl B. dün akşam Gazi Hz. tarafından kabul edildi

(Başı 1 inci sahifede)

hiç bir resmin alınmamasını hassaten rica etmişlerdir. Heyet, Vekil B. den teşviki sanayi deki muafiyetlerin tam bir emniyetle devamını temenni ederek, mekşuf madenlere ait ve gayri kabili icra olduğu tecrübe ile sabit olan şartnamelerin yeniden tetkik ve tadilini de istemişlerdir. Celâl Bey madencilere hükûmetin maden işlerine büyük bir ehemmiyet atfetmekte olduğunu beyan ve madencilerimizin işlemesi ve maden cevherlerimizin Avrupa piyasalarına sevkinin kendisi için bir gaye olduğunu, bu hususa mâni olan sebepleri izale edeceğini, bu meyanda maden cevheri idhal edileceğini vadetmiştir. Yakında diğer hususat hakkında da temas etmek üzere madencilerden mürekkep bir heyet Ankaraya gidecektir.

Celâl B. in Gazi Hz. ne vedaı

İktısat vekili Celâl Bey, dün akşam Dolmabahçe sarayına gidip Reisicümhur Hazretleri tarafından kabul edilmiş ve arzı veda etmiştir.

İngilteredeki memnuniyet ve neşriyat

İngilterenin en ciddî iktısadî mecmuası olan "The Economist" namındaki mecmua 24 Eylûl tarihli nüshasında İktısat vekâletimizdeki tebeddül hakkında dikkate şayan bir makale neşretmektedir. Bu makalede deniliyor ki:

"Bu ay Türkiyenin iktısadî hayatında ve bilhassa bu hayatın devletle ticaret ve sanayi arasındaki münasebetlerde büyük bir tebeddül olmuştur. Bunun neticesi şu olmuştur ki hükûmet takip ettiği yoldan ric'at etmiş, İktısat vekilini değiştirmiş ve çok muvaffakıyetli İş Bankasının başındaki Celâl Bey i İktısat vekâletine getirmiştir. Celâl Bey vaziyeti tetkik etmektedir."

İngiliz mecmuası Celâl Beyin hükûmete geçmesinden evvel alınan tedbirlerin sanayi ve ticaret hayatımızı alt üst ettiğini izah ettikten sonra diyor ki:

"Celâl Beyin İktısat vekâletine tayini sarsılan itimadı bir dereceye kadar iade etmiştir. Hükûmet tarafından son zamanlarda alınan bazı tedbirler, Türk teşkilâtı esasiyesinin temin ettiği mülkiyet hakkı, serbest çalışmak ve ticaret yapmak haklarını ihlâl ettiği hakkında bir inanma meydana getirmişti. Ankara liderlerinin iktısadî prensip olarak ileri sürdükleri Etatisme Modéré'leri yani devlet müdahalesi Sovyet sisteminin devletleştirmesine çok benziyordu. Vapurculuk inhisarı, afyon istihsalinin murakabesi, sanayi ofisi ve sanayi kredi bankası ve daha bu nevi tedbirler itimadı sarsmıştı. Dikkate şayandır ki Reisicümhur Gazi Mustafa Kemal yeni iktısat vekilinin tayininden dolayı memnuniyet beyan ederken memleketi salâha sevkedecek prensiplerin biri de iktısadî nizamda devlet müdahalesinin azaltılması olduğunu beyan etmiştir."

İktısadî ve Malî Hafta

İngiliz kabinesine dahil liberal azaların geçen hafta zarfında Mr. Ramsay Macdonald'a verdikleri müşterek istifaname çok dikkate lâyıktır. Kabinenin takip ettiği siyaset, idhalâtın tahdidine, bunun aksülâmeli olarak ihracatın tenakusuna, ve her ikisinin neticesi olarak işsizler adedinin çoğalmasına sebep olduğu zikrolunduktan sonra Ottawa itilâfı hakkında liberallerin tenkitleri şu altı maddede hülâsa edilmektedir: 1 — Hükûmetle, imperatorluğun diğer kısımları arasında, sırf ticarî meseleler üzerine pazarlık yapılması yanlış bir siyasettir, çünkü memleketin birliğini tehlikeye koyabilir; 2 — hükûmetin, Dominion'ların muvafakatini almaksızın, ecnebi mallarından aldığı gümrük resmini tenzil etmeyeceğini taahhüt etmesi, hukuku hükümranisine münafidir; 3 — ileride toplanacak olan cihan iktısat konferansında İngiltere, diğer devletlerle ticarî itilâflar akdetmek hususunda kendini serbest addetmemesi doğru değildir; 4 — İngiltereye bahşolunan hususî tarife işsizler adedinin azalmasını ümit ettirecek derecede faydalı değildir; 5 — iptidaî maddeler ve yiyeceğe mütedair şeyler için hazırlanan rüsum ve kontenjan usulleri hayatı pahalılaştıracak mahiyettedir; 6 — İngiltere ile Sovyetler arasında mevcut ticarî anlaşma, söylendiği gibi feshedilecek olursa, ihracata büyük bir darbe indirilmiş, ve işsizler adedi çoğaltılmış olacaktır.

Bu iddialardan, İngilterenin halihazırda iki korkunç düşüncesi olduğunu istidlâl etmek güç değildir:

Birincisi, Dominionların, İngiltereye değil, hakikatte, İngilterenin Dominionlara tâbi olması;

İkincisi, şimdiye kadar işsizliği izale için baş vurulan çarelerden hiç birinin müsbet netice vermemesi.

Bu sütunlarda birkaç defa tekrar ettik; gene de kanaatimizi açık söyleyeceğiz: İngiltere, milyarlara baliğ olan tevhidi düyun muamelesini muvaffakıyetle başarabilir; açık olan bütçesini daha bir çok seneler kapatabilir; çünkü İngilterede pek büyük mikdarda toplanmış servetler el'an vardır; fakat yapamayacağı bir şey varsa o da iktısadiyatını düzeltmek, yani nüfusunu besleyebilecek derecede sınaî mamulâtına mahreç bulmaktır. Nasıl mahreç bulabilsin ki, meselâ biz, halihazırda, kâğıt, cam ve bez fabrikaları kurmak üzereyiz; bizim gibi sanayii yeni teşekkül eden başka milletler de vardır. Her yeni açılan fabrika, İngilterede, [*] bir fabrikanın kapanmasını, ve ya birkaç yüz ameleye yol verilmesini intaç etmektedir.

Yaşadığımız kapitalist rejimi içinde İngiltere için bir tek meşru yol vardır: Nüfusunu, toprağının besleyebileceği mikdara kadar tahdit etmek.

20 inci asırda büyük devletlerin inhitatı böyle başlayacaktır.

* * *

Cümhuriyet Merkez Bankasının 29/9/932 tarihli bilançosunda bir evvelki hafta bilançosuna nazaran aşağıdaki değişiklikleri gördük:

Tedavüldeki banknotlar gene 105.000 liralık bir amortisman yüzünden 164.528.590 liraya inmiştir. Bu paranın 8.688.590 lirası, karşılığı yüzde yüz altın olmak üzere banka tarafından çıkarılmıştır.

Pasif kısmında vadesiz tevdiat yekûnu 303.383 lira çoğalarak 9.082.371 liraya; döviz mevduatı da 866.523 lira artarak 2.390.755 liraya baliğ olmuştur.

Aktif kısmında kasa ve muhabirler nezdindeki mevcut 28.511.501 liradır. Bunun 18 milyon 438 bin 578 liraya tekabül eden mikdarı 13147 kilodan ibaret halis altındır. Altın mevcudu geçen haftaya nisbetle 46 kilo kadar artmıştır. Altına tahvili kabil serbest dövizler 188.123 lira farkla 387.078 liraya inmiştir. Buna mukabil iskonto edilen senedat 969.774 lira fazlalıkla 4.811.771 liraya baliğ olmuştur.

* * *

Geçen hafta ekspres treninde kaçak altınların yakalanması, kaçakçıları fena halde korkutmuştur. Bu takdire şayan olan ihtimam ve tekayyüdatta devam edildiği surette, memleket dahilindeki sikke ve külçe halindeki altınların Avrupa yerine Merkez Bankası yolunu tutacakları âşikârdır.

* * *

Esham ve tahvilât

İstanbul Esham ve tahvilât borsası geçen hafta zarfında mühim bir değişiklik gösterme di. Saraçoğlu Şükrü Bf. evvelki akşam Parise hareket etti. Piyasamız, bu sefer itilâfnamenin imza olunacağına emin olmakla beraber, teferrüat hakkında malûmat elde edemediği için bir parça müteredd̂it görünmektedir. Bununla beraber Paris her gün daha yüksek fiatler tebliğ ediyor. Hafta zarfında Ünifiye üzerine 61 kuruşa kadar muamele olmuşken dün akşam, Paristen telgraf azcık düşkün geldi ve fiyatı 58¼ da kaldı.

Mümessil seri A ve seri C senetleri üzerine de geçen hafta hayli alıcı varken, muameleciler, bu sefer, pozisyonlarını değiştirdiler; çünkü bu senetler hakkında ne karar ittihaz edileceği henüz belli değildir. Seri A 6,50; Seri B 8,50; Seri C de 6,40 lirada kaldı.

İstikrazı dahilînin nominal fiyatı 96½ liradır.

İş Bankaları 15 kuruş yükseldiler; 9.35 liraya talip vardır.

Anadolu kâğıtları tereffüe devam ediyorlar. Son tesbit edilen fiyatler şunlardır:

Aksiyon	21.60	Lira
Obligasyon	33.90	Lira
Mümessil	35.90	Lira

Tramvay 46,75; Terkos 32½ Bomonti 23,50; Telefon 15; İttihat Değirmencilik 25; Şark Değirmencilik 2,60; Arslan çimento 9.05; Reji 5 lira etmektedir.

Rumeli Şimendiferleri geçen haftadan beri 30 kuruş kadar yükseldi. Dün 5,20 liraya kadar yükseldikten sonra 5 lirada kaldı.

Mısır kredi fonsiyelerinin fiati bervechi âtidir:

1886 tertibi	170	Lira
1903 tertibi	87,50	Lira
1911 tertibi	86.50	Lira

Serbest piyasada gayri mübadil bonoları 26 3/4 kuruş etmektedir.

Altın 919 kuruşta kaldı.

K. H.

[*] Diğer smaî memleketler de aşağı yukarı ayni haldedirler.

İskândaki Suiistimal Tahkikatı Nihayet Neticelendi..

Ekonomi

Kavunlarımız Londrada da rağbet gördü

İspanyanın meşhur "Baldamlası,, kavunlarına tercih edildi

Şehrimizden bir firma tarafından tecrübe olmak üzere Londraya gönderilen kavunlar çok rağbet görmüştür.

Londra ticaret mümessilliğimizden gelen malûmata nazaran, yapılan ambalajın Macar ve İspanyol ambalâjlarından daha mükemmel oluşu çok takdir uyandırmıştır. Mümessilllik kavunlarımızın lezzeti, iç ve dış renkleri itibarile çok beğenildiğini ve İspanyanın meşhur "Bal damlası" kavunlarından daha iyi bulunduğunu bildirmektedir.

Mısırda yeni takyidat

Mısır hükûmeti resmî gazetede neşrettiği bir kararname ile bazı meyvelerin ithalini menetmiş ve müsaadei mahsusaya tabi tutmuştur.

Bu meyanda ihraç maddelerimizden olan incir, ceviz, fındık ve soğan da bulunmaktadır.

Bu mevaddı Mısıra ithal etmek isteyenler Ofisten malûmat alabilirler.

Mısıra travers göndereceğiz

Mısırda açılan son travers münakasasına şehrimizden Fehmi Bey müessesesi de iştirak etmişti. Bu müessesemiz münakasayı kazanmıştır .

Yakında memleketimiz mamulâtından ahşap traverslerin Mısıra sevkine başlanacaktır. Bu müessese Ofisin de müzaharetini istemiştir .

Meyva isteniyor

Londrada bir meyve ticarethanesi Türkiyeden taze üzüm, taze ceviz, portakal, elma, armut almak arzu etmektedir. Bu ticarethane Ofisten nümuneler istemiştir.

Sergide muvaffakıyet gösterenler

İhracat ofisi üçüncü Bari şark sanayi sergisinde Türk paviyonuna nümune gönderen ve muvaffakıyet kazanan İpekiş, şark deri şirketi, Aydın incir kooperatifi ve İzmir müessesesiere millî mahsulât ve mamulâtımızı tanıtma hususunda gösterdikleri alâka ve müzaheretten dolayı ayrı, ayrı tahriren teşekkür etmiştir.

Ticaret odasından sorulan sualler

İktısat vekâletinden Ticaret odasına kontenjan, ithalât ve ihracat hakkında sorulan bazı suallere verilecek cevapları hazırlayan heyet dün Ticaret odasında içtima ederek tetkikatına devam etmiştir.

Bir cesamette portakal

Portakal ve mandarinlerin cesamet itibarile ayrılması için son zamanlarda Mısır ve Suriyede kullanılan makinelerin çok iyi neticeler verdiği anlaşılmaktadır. Bu makinelerden memleketimizde de istifade edilmesi için teşebbüsata girişilmiştir.

Fransada yeni gümrük tadilâtı

Fransa hükûmeti yeni iki kararname ile gümrük tarifesinde bazı tadilât yapmıştır. Bu hususta Ofiste bazı malûmat mevcuttur.

Eylûlde 15 günlük ihracatımız

Gümrükler İstatistik Müdiriyeti eylûl ayının son on beş günü zarfında mühim ihracat limanlarımızdan başlıca ihracat maddelerimizin ihraç vaziyetlerini tesbit etmiştir .

Yapılan istatistiğe göre on beş gün zarfında ihracatımız (4,150, 417) liralık kıymet arzetmektedir. Ağustosun son on beş günü zarfındaki ihracatımız (2,164, 567) lira tutmakta olmasına göre eylûldeki ihracatımız (1,985, 850) lira fazla olmuştur.

Eylûlün son on beş günlük ihracatını aşağıda gösteriyoruz:

Eşyanın cinsi	Kıymet Lira
Koyun ve keçi	15.800
Yumurta	222.657
Ham deri	51.934
Av derileri	21.186
Yün	98.843
Tiftik	72.430
Halı	21.440
Arpa	338.819
Üzüm	1.786.098
İncir	809.493
Fındık (kabuklu)	12.371
" (kabuksuz)	70.724
Tütün	640.733
Palamut	26.194
" hulâsası	30.089
Afyon	147.681
Pamuk	740
Maden kömürü	83.185

Ağustosun son on beş gününe göre ihracatımızın tezayüt ettiği kalemler şunlardır:

Av derileri ağustosun son on beş günü içinde (6.196) liralık ihraç edildiği halde eylûlde (21. 186) liralık ihracat vuku bulmuştur. Üzüm ihracatında (1.519. 862) liralık bir tezayüt görülmüştür. İncir ihracatı (807.459) kabuklu fındık ihracatı (12.002) tütün ihracatı (285.620) palamut ihracatı (5.181) palamut hülâsası ihracatı (6.825) afyon ihracatında (113.568) lira fazlalık göstermektedir.

Buna mukabil koyun ve keçi ihracatından (2.274) yumurta ihracatından (77.761) yün ihracatından (72.359) tiftik ihracatından (339.679) halı ihracatından (96.793) arpa ihracatından (49. 565) kabuksuz fındık ihracatından (62.591) pamuk ihracatından (1.119) maden kömürü ihracatından da (65.906) liralık noksan vardır.

İhracat ofisinin tebliği

İSTANBUL, 5 A.A. — İhracat ofisinden tebliğ edilmiştir:

"İspanya'nın Türkiye ithalâtına karşı memnuiyet vazettiği ve yapılmış olan muamelelerin keenlemyekûn addedildiği yolunda piyasamızda işitilen rivayet doğru değildir.. Türkiye'den İspanya'ya mal ithali serbesttir. Yalnız, ithal edilen mal mukabilinde döviz ihracına müsaade edilmiyor. Takyidat, bundan ibarettir."

Akademi açılması düşünülüyor

Ankara, 5 — Maarif Vekâleti memleketimizde bir Akademi tesisi için tetkikata başlamıştır. Tetkikat neticesinde bir proje hazırlanacak ve Vekiller Heyetine verilecektir.

Vilâyette

İhtikâr Komisyonu

Dün şeker ve gaz işini tetkika başladı

Vilâyetteki ihtikâr komisyonu dün toplanmıştır. Bu içtimada komisyona verilen bazı şeker, petrol işleri görüşülmüştür.

Ancak bazı noktaların aydınlatılması için bunlar lâzım gelen yerlerden sorulmuştur.

İskân tahkikatı

İskândaki sui istimal tahkikatına devam edilmektedir. Hacı Hüsnü B. dün de bazı alâkadarların ifadelerini almıştır.

Polîste

Katil Bulundu mu?

Feriköy cinayeti işinde şüpheli bir adam yakalandı

Cuma günü Feriköyünde bir cinayet olmuş, hüviyeti meçhul bir adam muhtelif yerlerinden yaralı olarak ölü bulunmuştu.

Bu ölünün hüviyeti henüz anlaşılamamıştır. Fakat Emniyet müdürlüğü cinayet masası memurları dün bu cinayetin faili olduğundan şüphelendikleri bir adam yakalamışlardır.Bu adam müteaddit sabıkaları olan bir karmanyolacıdır.

Çarşamba, perşembe gün ve geceleri Feriköy ve civarında serseriyane bir tarzda dolaşırken görülmüştür. Cinayet masası tahkikata devam etmektedir.

Tabancayı temizlerken

Bakırköy civarında Safraköyünde Emin ağanın çoban Halil tabancasını temizlerken, tabanca ateş almış ve çıkan kurşun Emin ağanın karısı Hulkiye hanıma isabet etmiştir. Hulkiye hanım hastanede ölmüştür.

Bir kamyonet devrildi

Şoför muavini Tevfik'in idaresinde ve içinde altı yolcu bulunan kamyonet Yakacıktan Kartal'a gelirken devrilmiştir. İçinde bulunan Hatçe Melek hanım, Kadri efendi ve bir zabitin ailesi yaralanmıştır. Şoförün sarhoş olduğu anlaşılmıştır.

Toslaştılar

Dün saat 3 de Taksimde şoför Salih ile şoför Salâhattinin otomobilleri çarpışmışlar otomobillerin her ikisi de hasara uğramıştır.

Yankesici

Çolak İhsan dün Beyoğluna çıkan bir tramvayda kunduracı Fethi ef. nin çantasını aşırmak istemişse de görülerek yakalanmıştır.

Yangın başlangıcı

Firuz ağada soğancı çıkmazında belediye mühendislerinden Talât Beyin evinde bir yangın başlagıcı zuhur etmişse de tevessu etmeden der hal söndürülmüştür.

Fabrikada yangın

Evvelki gece Halâskâr Gazi caddesinde İtalyan tabaasından Matmazel Adrinin idaresindeki boya fabrikasından bir yangın çıkmışsa da derhal söndürülmüştür.

Kavga

Kurtuluşlu Halil ile Ok meydanlı Burhan bir su almak meselesinden kavga etmişler, Burhan Halili iyice dövmüştür.

Sol kolunu makineye kaptırdı

Dün Fenerde Cibali un değirmeninde amele Ali çalışırken sol kolunu makineye kaptırmış, ağır surette yaralanmıştır. Alî Musevi hastahanesine kaldırılmıştır.

Bal zehirli mi?

Beykozda, Standard kumpanyasından gaz yüklemek için gelen Yılmaz ismindeki motör makinisti Mehmet Ef.den bir miktar bal alıp yiyen fabrika amelesinden Nazif ef. birden tesemmüm alâini göstermiştir. Nazif ef. Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Matbuat kongresi

Matbuat cemiyeti senelik kongresini bugün aktedecektir. Asli azanın saat 13,30 da cemiyet merkezinde toplanmaları cemiyet umumî kâtipliğinden bildirilmektedir. .

Mahkemelerde

Adliyeye verilen iki şüpheli adam

Cinayetlerde alâkadar oldukları zannı ile tevkif edildiler

Polis memurları evvelki gün Haydarpaşada trenden inen iki adamdan şüphelenmişler, bunları merkeze götürerek isticvap etmişlerdir. Neticede bunların Kigili olduğu anlaşılmış, üzerlerinde kendilerine ait olmayan nüfus tezkereleri bulunmuştur. Tahkikat neticesinde bunların Hüseyin oğlu Hasan ve Derviş oğlu Mehmet isminde iki sabıkalı oldukları, memleketlerinde birçok haydutluk ve cinayet hâdiseleri yaparak buraya savuştukları anlaşılmış, ikisi de derdest edilerek adliyeye tevdi edilmişlerdir. İkisi de müddei umumilikçe derhal tevkif edilmişlerdir.

Bir vatman muhakeme ediliyor

Geçen mayıs ayı zarfında Aksarayda Etem Pertev eczanesi önünden geçerken 12 yaşında Şükrü isminde bir çocuğa çarparak ehemmiyetli surette mecruhiyetine sebebiyet veren vatman Muammer efendinin muhakemesine dün ikinci ceza mahkemesinde başlanılmıştır..

Muammer efendi çocuğa çarpmadığını, çocuğun koşarken tramvay önüne döştüğünü ve kendisi çocuğu çiğnememek için fren yaptığını ve bu suretle çocuğu muhakkak bir ölümden kurtardığını söylemiştir.

Muhakeme şahit celbi için başka bir güne bırakılmıştır.

Zimmetin mikdarı sorulacak

Çatalcada süvari tahsildarlığı yaparken ihtilâs atfiyle muhakeme altına alınan Namık, Nuri, Süleyman, Azmi ve Osman efendilerin muhakemelerine dün ağırceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Dünkü muhakemede iddia makamı iddiasını serdedecekti. Fakat Namık efendinin zimmeti miktarı mahkemeye bildirilmemişti. Bu cihetin nakız sebeplerinden olduğunu nazarı dikkata alan iddia makamı evvelemirde Namık efendinin zimmetinin miktarının defterdarlıktan sorulmasını istemiştir.

Bu talep vekillerle iddia makamı arasında münakaşayı mucip olmuş, Vekiller bütün defterlerin kaybolduğunu, defterdarlığın hiç bir miktar bildiremiyeceğini, esasen Namık efendinin hiç zimmeti olmadığını, bu sual lehlerinde olmakla beraber, cevap verilemiyeceği için muhakemenin uzamasını intaç edeceğini söylemişlerdir. Heyet, keyfiyetin sorulmaması için muhakemeyi başka güne talik etmiştir .

Yangın ve tevkif

80 bin lira sigorta bedeline tama ederek yangın çıkardıkları iddiasıla zan altına alınan Altın Çizme kundura mağazası sahibi Onafri, terzi Hristo ve Ertuğrul mağazası sahibi Nihat Bey dün istintak hakimliği tarafından tevkif edilmişlerdir. İstintak dairesi tahkikata devam etmektedir.

Mahkûm olan kaçakçılar

Ortaköyde Dere boyunda kaçak tütünle yakalanan Zekeriya oğlu Tahsin ef. dokuzuncu ihtisas mahkemesine verilmiştir. Tahsin de zuhur eden tütün 12 kilodur.. İcra edilen muhakeme de Tahsinin kaçakçılık yaptığı sabit olmuştur. Suçlu 6 ay hapse, 60 lira para cezasına mahkûm edilmiştir.

* Çarşı içinde kaçak çakmaktaşı satarken yakalanan Kör Cemal ismindeki şahıs dokuzuncu ihtisas mahkemesinde muhakeme edilmiştir. Yapılan muhakeme neticesinde Cemalin suçu sabit görüldüğünden 6 ay hapsine ve 750 kuruş para cezası alınmasına hük medilmiştir.

Cami içindeki ev meselesi

Muhterem efendim,

Gazetenizin 5 teşrinievvel 932 tarihli bugünkü nüshasının altıncı sahifesi altıncı sütununda (Meğer evkafınmış) sernameli bir bendi mahsusunda vekili kanunisi bulunduğum Kâmil efendi oğlu Sırrı efendinin Sultan Ahmet camii arka cihetindeki beş odalı hanesinin göya Evkafa ait bulunduğu iddia edilerek bunu temellük iddiasında bulunan müvekkilim Sırrı efendinin azim bir sahte kârlık yaptığı ima edilmiştir. Daima ağır başlı gazetenizin müvekkilim hakkında sarih bir ittihamda bulunmaması mesleki mahsusu iktizası olduğunu bildiğimden hadiseyi bervecizir şerh ile tekzibine müsaraat eyleyorum:

Mahlûlat müdiri beyin ve sairenin sahte ilmühaber bulduğu vesaire havadisi hilâfı hakikattır.. Müvekkilimin bu haneyi satmakta olduğu da doğru değildir. Ancak 317 tarihinde inşa edilmiş bu hanenin kimin tarafından inşa edildiği meselesi Evkaf idaresi ile müvekkilim arasında münaziünfihtir. Müvekkilim bu hanenin pederi Kâmil efendi tarafından yaptırıldığını ve binanın masarifi inşaiyesi tamamile kendileri tarafından tesviye edildiğini vesaiki resmiye ve kanuniye ile iddia ediyor. Bu işin muhbiri olan bir zat ta evkafı ikaz ile bu ev sizindir diyor. Eğer hâdise mahkemeye intikal ederse kanunu medeniye göre binayı kim yaptırmış ise yerin parasını vermek suretile malın sahibi olacaktır.. Nihayet mesele bir hâdisesi hukukiyedir. Efkârı umumiyeyi tehyiç edici bir meselei uzma veya hâdisei içtimai ye karşısında değiliz. Meselenin böylece muhterem gazetenizde ayni sütunda neşrile müvekkilimi adi bir sahtekâr sıfatile teşhir eden Cümhuriyet ve Son Posta gazeteleri aleyhine bugün Müddei umumilik makamına müracaat eylediğimden mezkûr gazetelerin muhbirleri ve ellerindeki vesaik ne ise mahkemei adalette görülüp neticei hüküm takarrür edinceye kadar muhterem matbuatın hüküm vermekte imsak buyurmasını istirham eylerim.

Sırrı efendi vekili kanunisi
Avukat: Etem Ruhi

Terkos Suyu

Şehirde su ne zaman bollaşacak

Terkos suyunun şehre bol gelmemesi ve mütemadî inkıtalar münasebetile yapılan neşriyata cevap olarak şirket müdürü atideki izahatı vermiştir:

"— Ahiren intişar eden bazı gazetelerde son defa İstanbul Su Şirketi tarafından suyun tezyidi isalesi için yapılmış olan inşaattan beklenilen faidenin istihsali bertaraf suyun fıkdanı eskisinden daha ziyade his edilmekte olduğu yazılmıştır.

Sifon takviye inşaatı ahiren hitam bulmuştur. Tabiidir ki bunların ilsak ve raptiye ameliyesinin de yapılması ve hitama erdirilmesi elzemdir. Su cereyanı kesilmedikçe yapılması kabil olmayan bu raptiye ve ilsak ameliyesi için bazen kısmen ve bazen temamen cereyanı kesmek lâzımdır. İşte bu ameliye dolayısile (her nekadar umum inşaat hitam bulmuş ise de) zikredilen mecburî kat'iyat bugünlerde his edilen isalede ki intizamsızlığın zarurî olarak tevlidine sebebiyet vermiştir. Bu cihet ayrıca bugün intişar eden bazı gazetelere ile muhterem cha limize ilân suretile arzedilmiştir. Binaberin ve bulâsa yapılan işbu yeni inşaatın su isalesinde islâhat ve değişiklik yapacağı hakkında vermiş olduğumuz teminat doğru ve gayri kabili itirazdır. Ancak bu mevaidin yeni inşaatın kat'i olarak hitam bulacağı bu ayın onundan sonra tutulmuş ve yerine getirilmiş olduğu tebeyyün edecektir."

Maliye Vekili Çankırıda iken

Çankırıdan bildiriliyor: — Çankırı meb'usu ve Maliye Vekili Abdülhalık Bey şehrimize gelmiş ve kazalarla mülhakatında dört gün devam eden bir tetkik seyahati yapmıştır. Abdülhalık Bey bu seyahatinda Yapraklı, Karacaviran, Karacalar, Orta nahiyeleri ile İlgaz, Çerkeş, Eskipazar kazalarını ve Şabanözü, Saray köylerini gezmiştir. Abdülhalık Bey köylülerle uzun temaslar yaparak onların dertlerinin yakından dinlemiş, mahsul ve çalışma vaziyetlerini tetkik etmiştir.

Zatî eşya Da giremiyor

Kararname maddesinin tefsiri icap ediyor

Son günlerde şehrimize gelen bazı seyyahların zatî eşyalarının şehre çıkmasına gümrük memurlarının mâni olduklarını yazmıştık.

Dün bu meselenin hakikî sebebini öğrenmek üzerine Gümrük başmüdürü Seyfi Beye müracaat ettik. Aldığımız malûmata nazaran, Gümrük memurları bu suretle kanunu tatbik etmekten başka bir şey yapmadıkları kanaatindedirler. 13344 numaralı son kontenjan kararnamesinin üçüncü maddesinde şöyle denilmektedir: "Bu kararnameye merbut kontenjan listelerinde zikredilmeyen tarife numaralarının ihtiva ettiği eşyanın memlekete ithalı menedilmiştir. Bu eşyanın koli postal halinde de memlekete girmesi yasaktır. İşbu eşya bundan evvelki kararnamelerle ithallerine her hangi bir suretle müsaade edilmiş olsa bile memlekete giremez."

Bu sebepten bu maddenin tefsiri istenmiştir.

14 elden Bir ele!

Liman işlerinin tevhidi tahakkuk ediyor

İstanbul limanının bir elden idaresi hakkındaki tasavvurlar kuvveden file çıkmak üzeredir. Liman işlerile meşgul olan muhtelif idarelerin tevhidi ve bir müdiriyeti umumiyeye rapti için tetkikat yapmak üzere bir komisyon teşkil edilmiştir. Bu komisyonun reisi İktısat vekâleti tarafından seçilmiştir. Komisyon tetkikatını en kısa bir zamanda ikmal edecek ve raporunu verecektir.

Diğer taraftan Ticaret odası da bu hususta tetkikat yapmıştır. Odanın tetkikatına göre İstanbul limanında idarî işlerle halen 14 daire meşguldur.

Sis düdükleri faaliyete geçti

Tahlisiye umum müdürlüğünün Ahırkapı, Fenerbahçe ve Kız kulesine koyduğu yeni sis düdükleri çalışmağa başlamıştır.

Üç dört günden beri sabahları çok sis olmaktadır. Bu sis esnasında ince ve kalın bir takım düdüklerin sesleri şehrin hemen her tarafından işidilmektedir. İnce sesli düdükler Ahırkapı ve Fenerbahçededir. Kalın seslisi Kız kulesindeki düdüktür. İnce düdükler 3 mil uzaktan işidilmektedir. Kalın düdüğün sesi Pendik ve Eyüpte bile işidilmektedir.

Denizciler, bilhassa sevahili mütecavire vapurları kaptanları bu yeni düdüklerden fevkalâde memnundurlar. Bu sayede seferlerin inkıtaa uğramıyacağı temin edilmektedir.

İngiliz filosu Karadenizden döndü

Bundan bir müddet evvel Romanya ve Bulgar limanlarını ziyaret için limanımızdan geçmiş olan İngiliz filosu Akdeniz filosuna iltihak etmek üzere dün akşam limanımızdan geçmiştir. Filo durmuyarak şehri selâmıştır. Filo ile beraber gitmiş olan İngiltere sefareti ataşe navali de dün İstanbul'a dönmüştür.

Bir düzeltme

Dünkü nüshamızda "hastalanan Avrupa imarcı Türkiyeyi gıpta ve hayretle seyrediyor.." diye bir karikatür neşretmiştik. Bu karikatürün bütün hususiyeti ve kıymeti Amerika gazetelerinde Türkiyenin kuvvetli inkişafını işaret için neşredilmiş olmasıydı. Bir tabi ve tertip sehvi olarak "Bir Amerika karikatürü" kaydı gazetede çıkmamıştır,.

Türk güzeli niçin cihan güzeli oldu?
Çünkü Türk güzeli,
Türk üzümü
Türk inciri
Türk fındığı ile beslendi.
MİLLİ İKTISAT VE TASARRUF CEMİYETİ

Sait Hikmet B. macerası

Anlaşılmıyan daha bazı yeni noktalar

Sait Hikmet B. in Lyonda sureti vefatı hakkındaki malûmat, müphem kalan bazı noktaları halâ aydınlatmış değildir. Fransız gazeteleri ve zabıtası da bu müphem noktalar üzerinde tahkikatı tamik etmektedirler. Son gelen tafsilâta göre Sait Hikmet B. Lyonda 26 mayısta bir tramvay deposunda, arabalardan birinin içinde bulunmuş, polis komiserliğine götürülmüş ve Dr. Gerard isminde biri tarafından muayene edilmiştir. Doktor, raporunda şöyle yazmıştır:

" Fransızcayı pek az anlıyan ve meramını anlatamıyan bu adamdan açık cevaplar alamamakla beraber, kendisinin aklında bozukluk olduğunu zannetmiyorum. Anladığıma göre bu zat yolunu şaşırarak Lyon'a düşmüş ve bir parça sersemlemiştir. Akli vaziyeti, ne kendisi, ne de başkaları için tehlikeli değildir."

Bundan sonra kendisini muayene eden Dr. Bessiere de hemen ayni neticeye varmıştır.

Bu raporlar da, Sait Hikmet B. in aklında tamamile bozukluk olmadığını, sade sersemlemiş bulunduğunu gösterdiği halde, deli olmıyan bir adamın tımarhaneye konulmasındaki hikmet bir türlü anlaşılamamaktadır. Bundan başka, Sait Hikmet B. in Türk tebaası olduğu bilindiği halde vefatından itibaren 3 buçuk ay zarfında Türk konsolosanelerinin haberdar edilmemesi de çok şayanı dikkat görülmektedir. Sait Hikmet B. in zevcesi Duhter H. m hakikatin tesbiti için yapılacak tahkikatın istilzam edebileceği bütün fedakârlıkları ihtiyar etmiye karar verdiği anlaşılmaktadır.

Belediyede

Otobüsler Azalıyor

Artık eskisi gibi iş bulamayorlarmış

Şehrimizdeki otobüsler son zamanlarda azalmaktadır. Otobüsçülere nazaran otobüslerde artık eskisi gibi iş kalmamıştır. Bundan 6 ay evvel şehrimizde 120 otobüs faaliyette bulunurken şimdi 96 otobüs seyrüsefer etmektedir.

Edirnekapı bakım yurdu

Belediye bütçesi geldiği cihetle Edirnekapı Çocuk bakım yurduna yeniden 50 çocuk alınmasına karar verilmiştir.

Yurda gündüzleri işe giden fakir kadınların çocukları alınacaktır.. Kadınlar akşamları işlerinden çıkınca çocuklarını alacaklar, ertesi sabah giderken tekrar yurda bırakacaklardır. Çocuklara bakmak üzere yurda yeniden hemşireler alınmıştır.

Konservatuvarın ıslahı için

Konservatuvarın ıslahı için Viyanadan celbedilecek profesöre belediyece bir davetname gönderilmiştir. Mütehassıs bu ay sonunda şehrimize gelecektir.

Yeni bir dava

Belediye Bakırköy çimento fabrikası sahipleri aleyhine bir dava açmıştır. Fabrikanın işgal etmekte olduğu arazi evvelki sahipleri tarafından fabrikaya satılmıştır. Satılmadan evvel parça parça ifraz edildiği vakit belediye bu arazi üstünde bir çok yollar açmıştır.

Fabrika burasını kül halinde alınca yolları da imha etmiştir. Belediye şimdi fabrikadan bu yolların bedelini istemektedir.

Mezarlık pazar yeri olacak

Beyoğlunda, tünel başında Süreyya fotografhanesinin karşısındaki köşede bulunan mezarlık belediyece kaldırılmıştır. Burasş tesviye edilecek seyyar esnafın toplanması için bir pazar yeri haline getirilecektir. Bundan sonra Beyoğlu caddesinde seyyar satıcıların dolaşmasına müsaade edilmiyecektir.

Tiyatro mektebi

Belediyenin tiyatro mektebi bu sene açılmıyacaktır. Maarif Vekâleti mektep için verdiği üç bin lira tahsisatı bu sene kesmiştir. Belediyenin kendi tahsisatı ile de mektep idare edilemiyeceği için bu sene maalesef tiyatro mektebi faaliyette bulunamayacaktır.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

5 Teşrinievvel 1932

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
Ist. dahili	96,1/2		
Yeni d.yolları	5	Elektrik	5,—
D.Muvahhide	60,25	Tramvay	5,—
Gümrükler	9,—	Tünel	5,—
Sevki mahi	6,50	Rıhtım	18,—
Reşadiat	7,50	Anadolu I	34,10
T. askeriye	7,50	" III	35,40
İzmir Belediye İstikrazı	94	" Mümtazi	36,35

Esham			
İş Bankası	9,50	Terkos	32,75
Anadolu	22,—	Çimento As	9,10
Reji	5,05	Ünyon dey.	25 —
Şir.hayriye	14,50	Şark dey.	2,65
Tramvay	46,75	Balya	2,60
Umumisigorta	10,50	Şark m. ocsa	2,20
Bomonti	23,50	Telefon	15,25

Çek fiatları			
Paris	12,06.—	Prağ	15,97,25
Londra	730,3/4	Viyana	3,98,49
Nüyork	47,25,1/2	Madrit	5,78,85
Milano	9,22,—	Berlin	1,98,50
Brüksel	8,40,59	Varşova	4,22.34
Atina	17,29,88	Peşte	8,64,97
Cinevre	2,45,12,5	Bükreş	79.55,62
Sofya	66,91,18	Belgrat	32,22
Amisterdam	1.17,59	Moskova	10,87,50

Nukut (satış)

	Kuruş		Kuruş
20 f.Fransız	171,—	1 şilin, Av.	28,—
1 sterlin	740,—	1 pezeta	17,—
1 dolar	213,—	1 mark	50,—
100 liret	218,—	1 zoloti	24,—
100 f. Belçika	118,—	1 pengo	32,—
100 drahmi	27,—	20 ley	25,—
1 t. İsviçre	82,8—	20 dinar	69,—
100 leva	27,—	1 Çernovoç	—
100 florin	85,—	1 Altın	9.20
(Kur Çek.)	124,—	1 Mecidiye	94,—
		1 Banknot	2,37—

Milliyet

Asrın umdesi «MİLLİYET» tir.

6 T.EVVEL 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.
Telgraf adresi: İst. Milliyet
Telefon Numaraları:
Başmuharrir ve Müdür: 24318
Yazı işleri Müdürlüğü 24319
İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy rasat merkezinden verilen malûmata nazaran bugün hava bulutlu olacak ve rüzgâr karayelden mütedil kuvvette esecektir.

Dün tazyiki nesimî 758 milimetre, azamî hararet 30, asgarî 14 santigrat idi.

Araba Boyası

Ben tarih malûmatında pek sağlam değilim. Zaten içimizde bu yolda sağlam olan da pek çok değil... Onun için tarihe ait bahislerde pek ihtiyatlı söz söylerim. Bilmiyorum hangi devirde bir düşman donanması Çanakkaleyi zorlayıp İstanbulu tehdit edecek diye bir rivayet çıkmış... O zaman veziri âzam olan galiba İbşir Paşa da müdafaa tedbiri olarak İstanbul surlarını beyaza boyatmış ki; düşmana dehşetli görünsün diye!..

Teşbihte hatâ sayılmaz derler.. Üsküdar tramvay arabaları senelerden beri çalışmaktan dolayı yorulmuş ve yerine yenisi getirilemediği için pek hırpalanmıştı... İdare arabaları fıstıkî ve cam göbeği renklerine boyamış... Bilâhtiyar İbşir Paşa vak'ası aklıma geldi...

Ayda 1300 papel

Neme lâzım! kimsenin parasında gözüm yok amma işittiğim bir şey doğrusu hayretimi mucip oldu. Şu son zamanlarda piyasanın en rağbet gören ve denizle alâkası olan bir okuyucu kadını Beyoğlunda bir birahaneye ayda 1300 liraya üç ay için kapılanmış.. Âfiyetle okusun ve âfiyetle yesin!. Amma içimizde gürül gürül beş dil bilen, inci gibi yazı yazan, pırlanta gibi sözsöyleyen ve dünyanın bilmediği malûmatı bilen hangimiz ayda bu kadar para kazanıyor.. Hodru meydan!..

Vallahi efendim! bunları gördükçe bütün verdiğimiz emeklere acıyorum. Bugün hangi meclisi idare azası, hangi kabadayı müessese müdürü bu parayı alır!.. Gûya sükût altındır diyenler sesin ve şarkının banknot olduğunu görmemişlerse görsünler.

FELEK

Düğünde

Bir gün eski tanıdıklardan Numan Ef. beni kızının düğününe çağırdı.

Numan efendi esnaftandır, hat tâfakir esnaftandır.

Kuytu bir mahallede, kendi evinde oturur. Gittim. Aman Allahım, Numan efendinin ne çok tanıdığı varmış. Bir defa kadınlı erkekli bütün mahalleli orada.. Ondan sonra uzaktan yakından eşi dostu da böyle bir müteyemmen günde Numan efendiyi yalnız bırakmak istememişler..

Bu kadar kalabalıklı, sofrada bu kadar masraflı, düğüne gideceğimi hiç tahmin etmiyordum. Şöyle mutavazı ve eğlentili bir gece geçirilir, gider, âdet te yerini bulur, diyordum..

Halbuki düğün evi adam almıyordu. O kadar bol sandalye, o kadar bol çatal, tabak ve saire, o kadar mebzûl yemekli ve içkili sofra hiç hayalimden geçmiyordu.

Eh, ne de olsa düğündür, azacık masraf edilir. Fakat Numan efendi vaziyetinde bir adamın, bil hassa şu buhranlı zamanlarda bu kadar lüzumsuz masrafı neden göze aldığını bir türlü anlamamıştım.

Geniş masanın bir tarafında bana da yer gösterdiler. Yakında oturanlarla tanıştırdılar. O zaman bu ihtişamın yavaş yavaş sırrına vardım. Meğer bizde esnaf arasında ne güzel tesanüt varmış, doğrusu hoşuma gitmedi değil.. Düğün vesilesile Numan efendiye kimi kasasını açmış, yirmi beş lira göndermiş, kimi elli lira göndermiş. Kimi kuzu göndermiş, kimi helva yaptırıp göndermiş. Neler, neler göndermemişler..

Davetliler arasında biraz gerilerde oturan şaklaban bir Yahudi de var ki, bütün meclisi eğlendiriyor. Sonradan öğrendim. Bu Yahudi düğün tertibatını dört yüz liraya taahhüt eden adammış. Nereden bulup buluşturmuşsa, buluşturmuş, sandalyeler kiralatmış, tabak, çatal, şu, bu, hülâsa kalabalık bir düğün sofrasına ne lâzımsa, hiç bir şeyi eksik bırakmamış. Adam da hoş meşrep, ortalığı öyle eğlendiriyor ki..

Rakı su gibi akıyor, sofrada mezelerin envaı... İçimden: "Aşk olsun Yahudiye!" dedim ama, masrafın dört yüz lira tuttuğuna da pek aklım kesmedi.

Davetliler boyuna Yahudiye itibar ediyorlardı:

— Haydi Salamon efendi, iç bakalım bir tane daha!

Davetlilerin, omuzlarının üstünden bir kol gerilere doğru uzanıyor, Salamon efendiye bir kadeh sunuyordu. Fakat kimsenin de meze uzatmak aklına gelmiyordu. Salamon masadan uzakça oturduğu için, ön safları yarıp meze sofrasına da bir türlü uzanamıyordu.

Bir bir daha, bir bir daha! Zavalı Salamon efendi Allaha tevekkül ederek, uzatılan kadehleri hep yumruk mezesile deviriyordu Bir aralık:

— Yahu Salamon efendi, hiç meze yemez mi? diye soracak oldum.

O sırada Salamon:

— Durun, size bir hikâye söyliyeceğim, dedi.

— Söyle bakalım Salamon, dinliyoruz.

— Efendim, Yeçmiç zamanda Sultan Mahmut Efendimiz...

Derken davetlilerin arasında bir kımıldaşma oldu. Birisi yalan cıktan öksürdü:

Ehhe, ehhe!

Öteki sordu:

— Hangi Efendi Salamon, kendine gel!

Salamon farkına varmıştı:

Canım masaldır bu! dedi.. Diyeceğim hani Sultan Mahmut bir gün kıyafet değiştirmiş, Balattan geçiyormuş. Sokağın birinden bir cenaze alayı çıkmış. Sultan Mahmut merak etmiş, yanındakilere sormuş:

— Kimdir bu ölen adam?

Maiyetindekiler hemen sorup soruşturmuşlar. Gelip anlatmışlar:

— Efendimiz. bu adam Yahudidir. Rakıyı hep mezesiz içermiş. Ondan ölmüş...

Davetliler arasında bir kahkaha.. Herkes nükteyi anlamıştı. Şimdi davetliler Salamon efendiye rakı uzatıyorlar ama, her taraftan da mezelerin envaı yağıyordu:

— Salamon, al şu havyardan..

— Salamon efendi, bu ançüiz enfes..

— Salamon, şu stakozdan ye Allah aşkına..

— Salamon, sıcak ciyerden ister misin?

Mevlit

7-10-932 Cuma günü öğleden sonra Dolmabahçe camiinde refikam merhum Saniha hanımın ruhuna ithaf olunacak mevlûda uzakça bulunan akraba ve ahbapların her birisini ayrı ayrı davete zaman ve vaziyetçe imkân bulamadığımdan gazete ile arza mecbur kaldım. Arzu buyuranların teşriflerini rica ederim.

İstihkâm binbaşısı
M. Celâleddin

Mevlit

Hicaz Maslâhatgüzarı merhum Lûtfullah Beyin ruhi için yarınki cuma günü Sultan Ahmet'te, Yere Batan camisinde cuma namazından sonra Hafız Şevket B. tarafından mevlidi nebevî kıraat edilecektir. Merhumun dostlarının ve arzu edenlerin teşrifleri rica olunur..

İRTİHAL

Mülga aşar Rusumat umum müdürü merhum Şükrü Bey kerimesi ve Liman Şirketi umumî kâtibi Reşat Yılmaz Beyin halası dün Anadoluhisarındaki köşklerinde vefat etmiştir. Bugün öğle namazı vakti cenazesi kaldırılarak Anadoluhisarındaki aile kabristanına defnedilecektir. Allah rahmet eylesin.

İstanbul üçüncü icrasından: Bir borcun temini için mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer Pres makinası ve saire 10 teşrinievvel 932 tarihinde saat 9-10 kadar Galatada Voyvoda caddesinde birinci açık arttırma ile satılacaktır. Taliplerin mahallinde memuruna müracaatları ilân olunur.

TOTO ATANASYADİS

Moda ticarethanesi yeni modellerini 8 Teşrinievvel Cumartesiden itibaren teşhire başlayacağını muhterem müşterilerine arz eyler.

Memlekette

Tabancalı Çocuk

Başka bir çocuğun ölümüne sebep oldu

İspartadan yazılıyor: — Yaylazade mahallesinde oturan çilingir çırağı 15 yaşında Ahmet tabancasile oynarken tabanca ateş almış, çıkan kurşun dükkânın damını delmiş, bitişiğindeki çilingir dükkânının kaplamalarından içeri girerek o dükkânda bulunan 13 yaşında Ömer oğlu Mehmede isabet etmiş ve Mehmet derhal ölmüştür.

Erzurumda kar

Erzurumdan 2 tarihile bildiriliyor: — Geçen Cuma günü öğleden sonra başlıyan şiddetli yağmur gece yarısına kadar devam etti. Saat 3 den saat 7 diye kadar da fazlaca kar yağdı. Şehir dahilinde ve ovadaki karlar o gün öğleye kadar eridi ise de Palandöken ve Dumludağlarındaki karlar halen kalmıştır.

Bir haftadan beri havalar çok soğumuştu. Dünden itibaren ısınmağa başlamıştır. Geçen hafta zarfında birkaç defa yağan yağmurlar ve bilhassa kar çifcinin harman işlerini biraz geriletmiştir.

Çalıştırılan Mahkûmlar

Trabzon 3 — Müddeiumumî Ekrem Beyin riyasetinde toplanan bir komisyon amme işlerinde çalışmak üzere müracaat eden altmış mahkûmun istidalarını tetkik ederek arzularını isaf etmiştir.

Çalıştırılacak 200 kişiyi istiap edebilecek olan hapishane de şimdi 300 mahpus vardır. Maçka daki eski jandarma mektebi hapishane haline ifrağ edilmiştir. Mahkûmların nakli için vali, müddeiumumi mahallinde tetkikat yapacaktır .

Bir kız kaçırdılar

Salihliden yazılıyor: — Burada bir kız kaçırma hâdisesi olmuş, zabıtanın şiddetli takibatı neticesinde kaçırılan kız bulunmuş ve ailesine teslim edilmiş, fakat kızı kaçıranlar Ödemişe kaçmıya muvaffak olmuşlardır. Ödemiş zabıtasına bu adamların yakalanmaları için emir verilmiştir.

Kaçakçılarla bir müsademe

Mardin, 2 — 27 eylûl salı günü Derik kazası kaçakçılarının cenuptan şimale geçtikleri haber alınmış ve Resülayın gümrük bölüğü tarafından takiplerine bir müfreze gönderilmştir .

Müfreze kaçakçılara Selmi nahiyesi cenubunda raslamıştır. Şakiler silâh kullandıklarından yapılan yarım saatlık müsademe neticesinde kaçakçılardan 8 kişile yüklü olarak 12 eşek 1 katır ve 2 deve ele geçirilmiştir. Yükler in içinden bir çok manifatura eşyası çıkmıştır. .

İkisi yaralı olarak kaçabilen diğer üç kaçakçının müfrezemiz tarafından takiplerine devam edilmektedir.

Malatyada Kaçakçılık

Malatyadan yazılıyor:— Son bir hafta zarfında vilâyetimiz dahilinde muhtelif mahallerde 13 kaçakçı yakalanmış, İhtisas Mahkemesine verilmiştir.

Güreşçiler geldi

Ankaradan bu hafta şehrimizde yapılacak olan Türkiye birinciliğine iştirak etmek için 8 kişilik bir güreş kafilesi gelmiştir.

Kari sütunu

Edremit'in şikâyeti

Edremitten yazılıyor: İstanbul ile Edremitin arası bugünkü vesaiti nakliye ile oniki saattır. Halbuki posta idaresinin yeni tertibi ile mektup ve gazeteleri ancak üç gün sonra alabiliyoruz.

Geçen sene posta nakliyatını Otobüs işletenler bir şeref olsun diye 1 kuruşa teahhüt etmişlerdi. Bu sene bedava taşımağa yanaşmamışlar. Anlaşılan evvelden hasıl olma bir alışıklık eseri olacak Edremitin postası da ucuza mal olsun diye haftanın muayyen günlerinde taşımak şartile ihale olunmuş, Bizim bu ihaleye karışmak hakkımız değildir. Fakat her gün gazete ve mektup bekleyen iş ve ticaret sahibi bir çok insanın eski zamanda Tatarlar ve sailerle ulaştırılan müddetler kadar uzun bir zaman postayı beklemekten şikâyet elbette haklarıdır.

Mercii aidinin nazarı dikkati celbedilirse buna çare bulunacağına emin olduğumuz için keyfiyeti gazeteye geçirmenizi rica ederiz.

Yeni neşriyat

Kooperatif

Ayda bir çıkan kooperatif mecmuasının beşinci nüshası da çok zengin münderecatla çıkmıştır. Gerek memleketimiz ve gerek dünya iktısat işlerine dair kıymetli yazılar ve malûmattan maada, "Sanayici efendilerimiz bir az susar mısınız?" başlıklı makale çok dikkate şayandır.

Bütün karilerimize tavsiye ederiz.

İstanbul'un kurtuluş (türküsü)

Salgın çelik varlıklara
keskin yumruklarla çatan
ve onları çarpa, kıra
bağrımızdan söküp atan
yıldırım özlü (Gazinin ordusu),
böyle bir günde, (yaşlı İstanbul'u)
(zaferlere el öptürüp) kurtardı
Karanlıkları ışığile yardı.

Türk Şiir kıralı
Filorinalı Nâzım

RADYO

Bugünkü Proğram

İSTANBUL — (1200 m.) 14 Dil Kurultayının müzakereleri, 18 orkestra, 19,5 Makbule Hanımın ve Yesari Asım Beyin iştirakile alaturka konser, 21 orkestra.

BUKREŞ — (394 m.) 21 şarkı konseri.

BELGRAT — (430 m.) 20 Almanca muhavere, 20,30 gramofon, 21 doktorun tavsiyeleri, 21,20 piyanoda eski şarkılar.

ROMA — (441 m.) 21,45 senfoni.

PRAQ — (488 m.) 20 fennî musahabe, 21 Verdi'nin seçilmiş eserleri.

VİYANA — (517 m.) 19,25 konferans, 21,20 Alkesti isminde bir komedi, 23 Lehar gecesi.

PEŞTE — (550 m.) 20 Çigan orkestrası.

VARŞOVA — (1411 m.) 20,5 Edebiyat bahisleri, 21 hafif konser, 22,30 stüdyoda komedi, 23,15 dans havaları.

BERLİN — (1635 m.) 21 musikili komedi, 233,20 Viyana'dan nakil.

SİNEMALAR

Bugün : MİLLİ SİNEMADA
Mevsimin en büyük oryantal filmi.
ATLANTİD DİYARINDA
sözlü, şarkılı aşk ve sergüzeşt filmi.
KERİMAN HALİS HANIMIN
Spa güzellik müsabakasında dünya güzellik kraliçesi intihabı intibaatını musavver FOX hususî kopyesi.

OPERA SİNEMASINDA
Mevsimin en heyecanlı filmi
Vatan Uğrunda
Kemali muvaffakiyetle devam ediyor.
Ilâveten: FOX HALİHAZIR DÜNYA HAVADİSLERİ.

"KANUN NAMINA„
Hakiki bir şaheser olduğundan herkes ittifak etmektedir.

Bu akşamdan itibaren
GLORYA'da
Kahramanlık...
Lüks. . .
Aşk . . .

BU AKŞAM :
ARTİSTİK
sinemasında
Büyük Gala müsameresi olarak
Kadın Peşinde
(Rubacuori)
İlk Italyanca sözlü ve şarkılı muazzam film

Armando Falconi
Grazia Del Rio
İlâveten: EDUARDO BIANKO Arjantin orkestrası. " Pampa Arjantina " nın tarihî tabloları arasında en mükemmel ve baş döndürücü tangoları terennüm edecektir.
Telefon: 42851

MELEK
sinemasında
JEAN MURAT ve
KATE de NAGY
gibi iki büyük artistin temsil ettiği
Aşkta Galip
filmi mevsimin birinci ŞAHESERİDİR.
Filme ilâve: Paramount Jurnal.

Bu akşamdan itibaren
MAJİK Sinemasında

YABANCI BİR BAYRAK ALTINDA
Kadın ve kocası her ikisi de yekdiğerine sevdalı ve yekdiğerinin kanına susamış.
İlâveten :
R. K. O. Dünya Havadisleri.

İstanbul Belediyesi
Darülbedayi Şehir Tiyatrosu Temsilleri
Saat 21.30
YEDİ KÖYÜN ZEYNEBİ
Yazan : Hauptmann
Nakil eden Senih a Bedri Hanım
Umuma

Rifat oğlu Cevdet Beşiktaş Askerlik şubesinden aldığım askeri vesikayı zayi ettim. Yenisi alacağımdan hükmü yoktur.

11/674 numaralı Liman cüzdanımı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.
Süreyya

ZAYİ — Galata İthalât gümrüğünden almış olduğum 31625 numerolu beyannameye ait 430793 numerolu 31-5-32 tarihli bir kuruşluk vezin ücreti makpusunu zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur. Yeşildirek Karakol sokak Trikotaj fabrikası sahibi Koço Sandalcidis.

ZAYİ — 0275 No lu otomobilin muayene cüzdanı ve 434 sicil ve şoför ehliyetnamesini zayi ettiğimden hükmü yoktur. Şoför Kirü Rodiyonof.

"Milliyet„ in edebî romanı: 6

ROMAN

Yazan: Falih Rıfkı

Batı kızıllığı maddenin katılığını ve sertliğini aldı. Şimdi tam taraçanın dibinde yan yana uzanan şu iki resme bakınız: Genç ve oynak iki gövde, dişi ve erkek gövdesi, saçlar biribirine karışacak kadar yakın, kadının dirseği kuma gömülmüş, erkek yavaş sesle konuşuyor.

Birine Ayşe birine Ahmet ismini yakıştırıyorum.. Belki sadece tanıdıklardır; belki nişanlı, yahut yeni evlidirler:

— Ayşem, başını bana çevirir misin? Gözlerini görmezsem, senden kopmuşum gibi geliyor.

— Bana kalırsa artık giyinelim. Yemekten sonra koruya çıkacağız. [Sesi soluyarak] Sana geçen mehtapki çınar hikâyesini hatırlatacağım.

gençliğin kendisi gibi geçiyor; kanının aktığını görüyorum.

— Ahmet, daha yavaş sık..

— Seni içimde eritmek isteyorum. Sular gibi karışsak, gölgeler gibi karışsak..

* * *

Ne iyi bir hikâye olurdu:

"Ayşe sarı ve sıcak asmaların arasından köşkün üst penceresine doğru baktı:

— Ahmet.. Ahmet...

— Ne var Ayşe?

Pencereden geniş omuzlu, güzel bir göğüs sarkıyor:

— Ayol bu ne tenbellik... Ben iki saattir bahçedeyim. Hemen gelirsen sana bir sürprizim var..

İki eli arkasında, geniş mavi gözlerinin bütün denizi gülüyor:

— Ne sürprizi?

— Buraya gelmeden söylemem.

Biraz uzakta, havuzun kenarında uzun bir av köpeği, beyaz bir kedi yavrusu ile oynasıyor; ihmış,

— A çocuklar, nerede içeceksiniz? diye bir bağa, bir de balkona bakıyor .

Ahmet merdivenleri, çamlığı ve çardağı bir geyik gibi sekerek koştu:

— Söyle Ayşeciğim, ne sürprizi?

Ayşe ilk güneşle ısınmış yanaklarını uzattı ve dudaklarını bükerek:

— Bunları öpmeden mi?

Yarı açık pancurun arkasında gelini ile oğlunun saadetlerini yarı ağlamalı seyreden büyük hanımı güldürecek kadar çılgınca öpüştüler.

— İşte sürpriz..

Olgun bir salkım üzüm uzattı:

— Şu kütüğün ilk salkımı!

— Bir sen.. Bir ben... Dur ilkini ben sana vereyim.

— Hayır, ben sana..

Köpek güler gibi, kedi kıskanır gibi bakıyor.

Ahmet, biliyor musun, dün gece arka bahçeye bir gül ısmarlamıştık. Üzümü onunla öder misin? Eğer kırmızısı iyi ise, bu esvabımla ne iyi gider.

— Sen bir gülden daha güzelsin?

— Ya sen?.. Ya sen?.."

* * *

— Bonsuvar, Falih Bey..

ma döndüm. "Sonposta" gazetesinin muharrirlerinden biri...

— Efendim, malûm ya moda... Anket için geldim.. Şu yan masadaki hanımlara soracağım. Belli başlı kimselere değil de, gelişi güzel fikir toplayoruz. [Acele ederek] galiba kalkacaklar.. Tekrar yanınıza gelirim.

Bağ, salkım ve Ayşenin üzümü, hepsinin üstüne bir mürekkep kokusu yayıldı. Aşağı baktım. Ayşe ve Ahmet gitmişlerdi. Kulak misafiri, anketçiyi dinleyorum.

— Bonsuvar hanımefendi?

Çatal bir ses:

— Ne haber yavrum? Hoş geldiniz.. Pek te tanıyamadım.

— "Sonposta" dan geliyorum, efendim.

— Aa... O kadar geç oldu mu? (1)

— Hayır, "Sonposta" bir gazetedir.

— Öyle ya... Kuzum Mühibe Hanım, şu bizim satılık ilânı verdiğimiz gazete mi? Peki yavrum, müşteri mi çıktı?

— Hayır efendim, bir anket yapıyoruz da.. (1)

— Anket mi, o da ne?

— Sizin gibi hanımefendilerden gazetemiz için sual soruyoruz. Cevaplarınızı basacağız. Genç kızlarımıza ders vermiş olacağız.

— Şimdiki kızlara mı? Onlar sinemacıdan ders alır. [Öksürür] Bizim gibi Hacı hafız hocadan değil!

Bir başka kadın — O ne Hacı hafızdı o... Bana Amme'yi üç günde söktürdü.

Gazeteci — Müsaade eder misiniz, işte birinci sual: Kızınızı nasıl yetiştirmek istersiniz?

— Aa... Nasıl yetiştirmek isteyeceğim? Her halde bizim komşu beylerin kızı gibi değil, [sesi daha çatlayarak] aile kızı gibi.. Kendim gibi..

— Teşekkür ederim. Kime vermek istersiniz?

— Fenerbahçe futbolcüsüne verecek değilima... Efendi kılıklı, rahmetli paşam ahlâklı, bir ana baba evlâdına..

— Kızınızın yaşında olsanız ne olmak isterdiniz?

Kırışık derisi gerildi, gevşedi, içini çekerek:

— Ne mi olmak isterdim? Rahmetli paşamın eyali...

* * *

Anketçi üç dört masadan sonra yanımdan geçerken çağırdım:

—Ne zahmet edip duruyorsun, azizim. Hangisi düşündüğünü söyleyebilir? Hepsinin burada kıskandıkları çifte bak, görüyor mısın?

"İçlerinde imişim gibi hepsi hesabına ben cevap vereyim. Suallerinizi tekrarlayınız:

"1 — Kızınızı nasıl yetiştirmeği istersiniz?

"Cevap — Anita Paj gibi...

" « — Greta Garbo gibi..

" « — Joan Crawford gibi..

"2 — Kime vermek istersiniz?

"Cevap — Hurmacı Araba...

" « — Pamukçu Araba..

" « — Fıstıkçı Araba....

"3 — Kızınızın yaşında olsanız ne yapardınız?

"Hepsi bir ağızdan — Olam da görürsün!!

Muharrir masadan masaya koşuyor. Kazino burnu kalabalıklaştı. Kumsal karardığı için seyredecek gövde bulamayan üç dört kişi kuvvetlerini rakı ve çeneye vermişler, arkamda konuşuyorlar:

— Piyango bu sefer de vurmadı..

—Ben artık bilet almayorum. Bilir misin, niçin? Bankadaki bizim Hüseyine Fransız veznedar demiş, ki:

"— Niçin birinci mükâfat bekleyorsunuz da başınıza yıldırım düşmesini beklemeyorsunuz?

"Sonra da hesap yapmış:

"— On iki 50,000 bilet 600.000 eder. İstanbulun nüfusu da 600.000 dir. 600.000 bilete senede 12 birinci ikramiye düşüyor. Halbuki İstanbula senede hiç olmazsa 1200 yıldırım iner."

(Devamı var)

[1] Cümleleri daha mahalleleştirmek ve cevapları tekerlemeleştirmek A. Galip Beye bırakılmı,

[1] Bir yaşlı kadının anket kelimesini nasıl tuhaf bir şeye

Deniz Yarışları

Bu işe artık doğru bir veçhe vermek zamanı gelmiştir

İstanbul Deniz işleri o kadar karışık ve içinden çıkılmaz bir hale geldi ki... Deniz heyetinin bir çok yolsuzluklardan sonra istifa edip çekilmek mecburiyetinde kalması üzerine mıntaka heyeti merkeziyesi Beykoz Zindeler yurdunda Cemil B. i riyaset ve Kasımpaşada İdman yurdunda Nuri Beri aza olarak merkezi umumîye gösterdi ve merkezi umumî de kabul etti. Arkadaşları çekildiği halde istifa etmeyen Ekrem Bey ile heyet üç kişi teşkil etmiş oldu.

Bu suretle üç kişilik heyette iki Beykozlu bulunuyordu. İşte bundan sonradır ki daha garip kararlar karşısında kaldık Beykoza kazandırmak için ne yapmak lâzımsa yapıldı. Heyet mesafeleri kısalttı garip bir proğram yaptı. Sırf bu proğram ve mesafelerin kısaltılması Beykozun kazancını temin-den başka bir şey değildi. Bu bir çok dedikodulara ve itirazlara sebep oldu. Galatasaraylılar bu şerait dahilinde müsabakalara iştirak edemiyeceklerini bildirdiler, mesafelerin uzatılmasını proğramın tadilini istediler. Galatasaraylıların iddiaları şu idi: Mesafelerin böyle kısaltılması ile çalışan bir kürekçi ile çalışmayan bir kürekçi arasında hiç bir fark kalmadığını beş yüz metrelik bir mesafeyi her hangi bir kürekçinin koşabileceğini bu suretle bu müsabakalardan hiç bir faide temin edilemiyeceğini çalışan kürekçilerin, gençlerin böyle klüpçülük hizniyetlerile şevklerinin kırıldığını ileri sürdüler. Deniz heyeti gene dinlemedi. Ve Galatasaraylılar da müsabakalara iştirak etmediler. Müsabakalar da çok zevksiz geçti. Şirketi hayriye mıntaka ile olan mukavelesine riayet etmedi. Klüpler Beykoza kadar taşındılar ne bir kupa ne de bir madalya alabildiler.

İstanbul birinciliği arifesinde klüpler birleştiler ve heyete bir teklif yaptılar. Mesafelerin uzatılmasını proğramın tadilini istediler. Bu teklifleri yapıldığı takdirde birincilik müsabakalarına iştirak edemiyeceklerini bildirdiler.

Bu birleşmede Fenerbahçe, Galatasaray, Beylerbeyi, Altınordu, Haliç klüpleri vardı. Beykozlular yalnız olarak kalıyordu. Mıntaka riyasetinde yapılan bir içtimada klüplerin talepleri kabul edildi. 16 eylûl 932 de yapılan birinciliklerde bu proğramın tadil edilmesi mesafelerin uzun olması ile Beykoz eski gösterdiği muvaffakıyeti gösteremedi. İki çifte dirsekli vaktin geç olması üzerine bırakıldı. Hanımlar şampiyonası da itirazlı kaldı.

Üç çifte hanımlar müsabakasında mesafe 1600 metre uzunluğunda yapılması icap ederken hakem heyeti 1200 metre üzerinde yaptı. Fenerliler buna itiraz ettiler. Bu itiraz bilâhara dinlenmedi, heyet 1600 metre üzerinden yapıldığını idda etti. Halbuki hakem heyeti 1200 metrede kotraların bırakıldığını açıkça söylemişlerdi. Bu da böylece kaldı. Diğer müsabakaların ne vakit yapılacağını klüpler bilmiyorlardı. Bir gün evvel yarın yapılacağını heyet garip bir karala bildirdi. Hafta ortasında müsabakaların yapılıp yapılmayacağını anlamak için heyeti görmek isteyen klüp ve murahhaslarını ne içtima günlerinde ne de diğer günlerde bir kimseyi görmek kabil olmadı. Daha gariptir ki geçen çarşamba günü akşamı mıntaka merkezine giden Fenerbahçe murahhasına orada bulunan heyetin iki azası ve mıntakadan birliği olarak toplanan heyetten iki kişi klüplerin haklı olduğunu, böyle habersiz müsabaka yapılamıyacağını tehiri lüzum geldiğini söylediler. Ve klüp murahhası da müsabakaların yapılamıyacağını anladıktan sonra oradan ayrıldı. Buna rağmen yine heyet reisi hiç bir şey dinlemiyerek müsabakaları yapmakta ısrar etti. Yine daha gariptir ki müsabakaların icara edileceği cuma günü sabahleyin klüplere telefonla bildirildi. Klüpler bunun kabil olmadığını bildirdiler. Hattâ hanımlar müsabakası için heyet reisi bizzat o halde gelecek hafta yaparız, diye Fenerbahçelilere telefonla söz verdiği halde yine yapıldığını hayretle gördük. Halbuki hanımlar müsabakası yapılamazdı.

Fenerlilerin üç hafta hakkındaki itirazı kabul edilse bile puvanlar müsavi idi. Puvanlar müsavi olduğu takdirde şampiyonanın baştan yapılması icap ederdi. Bu müsabakalar tekrar olmuş olsa ili hazım icabet etmediği takdirde tek bir klüp konarak birincilk aramazdı. Nnarak birincilk aramazdı. Nizamname mucibince şampiyona yapmak için müsabık lâzımdır.

Diğer müsabakalar da doğru bir şekilde cereyan etmiştir.

Bu yanlış kararladır ki birincilik müsabakaları tek başına kateden Beykoza verilmiştir. Klüpler mıntakaya itiraz etmişlerdir. Mıntaka heyeti merkeziyesinin nasıl bir karar vereceğini bilmiyoruz. Yalnız bizim istediğimiz şudur ki artık byöle yanlış kararları bir tarafa bırakalım, yolsuzluklardan uzaklaşalım. Böyle klüpçülük zihniyetile hareket ediyoruz. Spor neticede kâr değil zarar görüyoruz. Sporu kurtaralım. Sporu spor olarak yapalım. Şu veya bunun kazanması ikinci derecede kalmalıdır. Biz böyle yolsuz ve haksız kararlarla sporu öldürüyoruz. Halbukn heyetlerin vazifesi onu yaşatmaktır. Öldürmek değil.....

Almanya Fransayı atletizimde bu sefer de mağlûp etti

Fransa ile Almanya arasında yapılan yedinci maçın finali 87

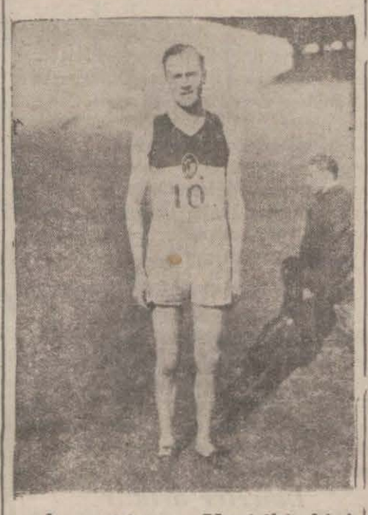

ye karşı 64 tür. Yani iki ekipi 23 puvan ayırıyor. Geçen seneki neticeye nazara 4 puvan daha azsa da, 930, 929 ve 928 senelerine nazaran herhalde mükemmeldir. Şu halde Fransız atletizmi göründüğü gibi büyük bir müşkülât içinde değildir.

Maçın tarzı cereyanına göre, biraz da şans yardım etseydi, Fransızlar daha iyi neticeler alabilirlerdi. Meselâ mutat zamanlarında bile 3 metre 80 atlayan Ramadier 3 metre 60 da elimine edildi. Üç senedir muntazaman 1,85 metreyi atlayan Philippon yüksek atlamada barajdan sonra 1,80 ile ikinci kaldı.

Sera Martin 4'3/10 ile Schilgen tarafından mağlûp edildi. Bu da hiç beklenilmeyen neticelerden biridir. Duhour çok kısa puvanlarla handikape olmasaydı, biraz da yağmurdan kaygın hale gelen otlu sahada taliin yardımı ile Sievert'e karşı14.91 ile birinci sınıfa geçebilirdi.

Eğer tali bu şekillerde tecelli etmemiş olsaydı, Almanlar Fransızları ancak dokuz puvanla mağlûp edebilirlerdi. Hattâ bu netice Fransızlara, Fransız atletizminin birden bire dev adımlarile ilerilemiş olduğu zehabını bile verirdi.

Diğer taraftan itiraf etmeli ki Alman atletizmi de bir hüsuf devresi geçiriyor. Los Angeles olimpiyatlarında bu cihet sarahaten görünmüştür. Almanlar burada biri Fransızlara, diğeri İsviçrelilere karşı iki ekip çıkarmışlardı. Halbuki Almanlar Doseldrof ekipini Vaymardan oyuncu alarak mükemmelen takviye edebilirlerdi. Diğer taraftan Fransızlar az çok kendilerini gsöterdiler. Meselâ sür'atte Roussean 200 metrede ikinci idi.

100 metrede Almanların kolay galibiyeti görünmedi. Jonath ve Borchmeyer, Ronassean ile Jalabert'i güçlükle yendiler. Roussean 60 metrede birden bire mesafeyi açtı. Çünkü onun mutat gayreti 80 metrede görüntür. Koşunun sonunda Borhmeyer'i tehlikede bırakmıştı.

200 metrede Roussean mü-

kemmel bir koşu daha yaptı. Mağlûp ettiği Hendrich gibi sona doğru zaaf göstermedi. Robert Paul de ikinci Almanın gösterdiği zaaftan istifade ederek, uzun atlamadaki son tecrübesinden sonra 200 metreyi bir dakikadan az bir müddet zarfında aldığı halde, Hendrich in üzerine öyle geldi ki, kendisini üçüncü zannettiler. 400 metre Fransızlar için çok fena oldu. Alman Voigt Fransızların tanımadığı atletlerden idi, öyle bir çıkış yaptı ki, kendisini takipte ısrar eden Jachson'u yordu.

Keller 800 metreyi 1,54,4/5 de katetti ki, kazanmağa kâfi idi.

Sera Martin 1500 metrede Desroches'un arkasını bırakma

yacağını zannediyordu. Fakat sonuncusu bunu yapabilecek kabiliyette değildi ve Sera kendi başına kaldı.

5000 metrede Almanlar ilk iki mevkii tutacaklarını tahmin ediyorlardı. Fakat Shomberg'in yorgunluğu ve Fransız Laforge'un çetin koşusu, Almanların ümitlerini suya düşürdü.

Syring 15,9 da tam kazanabilecek şekilde kotşu.

Fransızlar 110 metre manialı koşuda da fena idiler. Üçüncü ve dördüncü geldiler.

100x4 metrede Fransızlar hattâ zannedildiğinden daha kolayca yenildiler.

400x4 metreyi ise Fransızlar 3'22'2/5 te kazandılar.

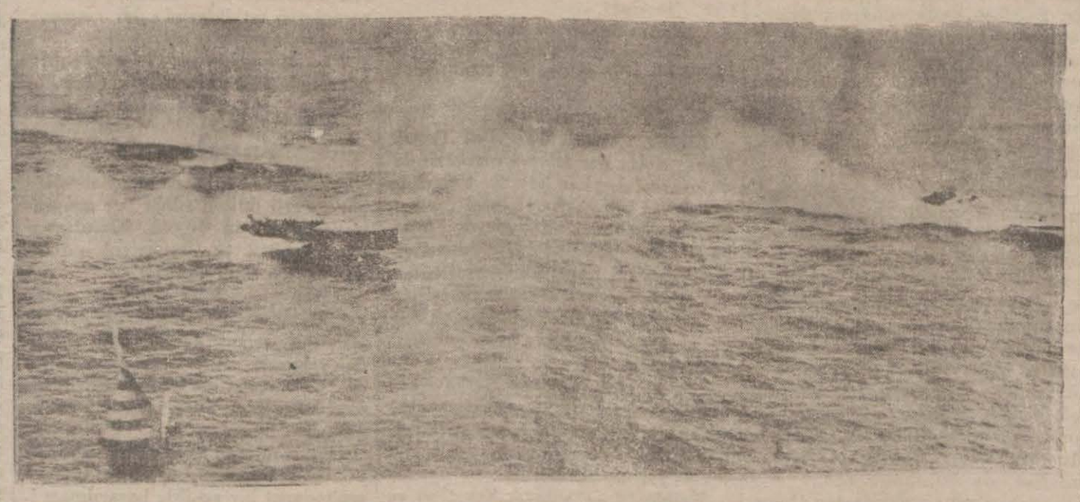

Harmvorth kupası için yapılan Kano sür'at müsabakasını gösteren bu resim hareket itibarile mükemmeldir. Bu yarışa bir çok beynelmilel koşucular girmişlerdir. Bunların başında Kaye Don'un bulunması bu yarışın ehemmiyetini bir kat daha fazlalaştırıyordu. Resimde Kay Don ileridedir. Bu avance'ına mukabil yarışı kaybetmiş ve rakibi Amerikalı Gar Vood saatte 123 km. 786 metre yaparak rekor tesis etmiştir. Bu müsabakayı 100 bin kişi seyretmiştir ve mesafe de 65 km. 380 metre idi

Fransa şampiyonası oynanıyor

Kupanın en hararetli maçları büyük bir halk kütlesi huzurunda oynanıyor

Fransa futbol şampiyonasının en hararetli maçları oynanıyor. Biz hâlâ burada mıntaka kongresini yapamadan otururken orada sporcular bir aydan beri kış topunun arkasından koşuyorlar.

Çok korkuyoruz ki bu sene de geçen sene olduğu kadar bile küçük maçlar yapılamıyacak. Bunu biraz düşünecek olursak hiç bir zaman bizim mıntakamıza uyğun bir şekil değildir. İki sene bir memlekette futbol hareketi yapılmazsa, üstelik o memleketin futbolcuları da amatör olurlarsa futbol kabiliyetlerini nasıl muhafaza edebilirler. Bu, imkânsızdır. Misal olarak Fransızları ele almıştım.

Onlar, en kuvvetli takımları olan Racing klübünün şehrimizi ziyaretlerinde de gördüğümüz gibi Fransız futbolu pek o kadar ezici bir futbol değildir. Ancak onlarla bizim farkımız

Fransa futbol şampiyonasından iki intıba

onlar muntazam ve disiplin tahtında çalışıyorlar. Halbuki biz hâlâ klüpçülük ve şahsî menfaatler peşinde koşuyoruz.

Artık bunları bırakıp işe dört elle sarılacak vakit çoktan gelmiş ve geçiyor. Eğer gözlerimizi açmıyacak olursak büsbütün de geçecek.

Kadın tayyareciler

Kadın tayyareciler. Sekiz gün hiç durmadan ve yere inmeden uçan (solda) Mrs. Frances Marsalis, (sağda) Mrs. Louis Thaden halâ yorgunluktan şikâyet etmedikleri yüzlerinin gülmesinden anlaşılmayor mu?

Bu son senelerde en ileri gitmiş sporlardan biri de hiç şüphe yoktur ki tayyareciliktir.

Bundan on beş yirmi sene evvel Manş denizine uçarak geçen bir tayyareci harika yapmış gibi telâkki edilirdi. Halbuki şimdi bu umuru adiyeden oldu.

Öyle tayyare meraklıları var ki öğle yemeğini yemek için Paristen Londraya gidiyorlar. Ve oradan tekrar avdet ediyorlar.

Bundan başka herkesin aklındadir. K.sa Okyanusu küçük iki kanadın kaç defa mağlûp oldu.

Salğın halindeki merak yalnız erkeklere inhisar etmiyor. Bunların içinde kadınlar da vardır. Hattâ kadınlar cür'et itibarile erkekleri bile gölgede bırakıyorlar. İşte resmini koyduğumuz iki Amerikan kadını bu cümledendir.

Bu kadınlar Mis Eranees ile Mis Louis Thaden dir.

Hiç uyuku uyumadan ve yere inmeden sekiz gün uçmağa muvafakf olmuşlardır. Sekiz günü saat olarak düşünürsek şu rakam gözlerimizin önüne gelir: 192 saat.

192 saat uyku uyumadan ve hiç olmazsa bir yere uzanmadan vakit geçirebilecek insanın sinirlerinin ne derece kuvvtli olması icap etiğini tasavur edin.

Küçük Şampiyon

1932 Los Angeles Olimpiyadında yüzme şampiyonasını kazanan kadın gördüğünüz gibi sabahları bisiklet ile mektebine giden bir talebeden başka birsey değildir

Türkiye Futbol Birincilikleri

Yarınki cuma günü Kadıköyünde Fenerbahçe sahasında Türkiye birinciliği grup müsabakalarına başlanacaktır. Ve bununla beraber diğer bazı müsabakalar da icra edilecektir. Müsabakalar şunlardır:

13 den 14,30 a kadar Fener B. Şişli, 14,30 dan 16 ya kadar Türkiye birinciliği, 16 da Fenerbahçe birinci takımı Süleymaniye ile bir maç yapacaktır.

İş ve İşçi

Milliyet bu sütunda iş ve işçi istiyenlere tavassut ediyor. İş ve işçi istiyenler bir mektupla İş büromuza müracaat etmelidirler.

İş arayanlar

Üsküdar Çinili Külhan sokak No. 27 Faruk ef. Üsküdar orta mektebinden mezun. Ticarethanelerde kâtiplik veya tahsildarlık gibi işlerde 25 lira aylık ile çalışabilir.

* * *

Hanelerde Almanca hususî ders almak üzere muallime ihtiyacı olanlar Cağaloğlunda Ahmet Nazmi matbaasına müracaat eylemeri.

506 — Almanyada yüksek tahsil görmüş ve Bolonya konservatuvarından mezun almanca, fransızca, italyanca, türkçe ve rumca lisanlarına vâkıf iyi bir aileye mensup bir hanım kız piyano dersi vermek ve kız mekteplerinde musiki muallimliği yapmak arzusundadır..

*** Hususî piyano dersleri tecrübeli bir Matmazel, hanım kızlara hususî piyano dersleri vermek arzusundadır, arzu edenler Hayriye sokak Corlu apartıman 6 N. dairede**

Dil kurultayı dün akşam mesaisine nihayet verdi

(Başı 1 inci sahifede)

celsenin zabıtları okundu ve kabul edildi.

Yusuf Akçora B. in beyanatı

Yusuf Akçora Bey, kürsüye gelerek dil ve tarihin milletlerin hayatında ikizi kardeşler olduğunu ve gayenin, Türkü öğrenmek ve Türke öğretmekten ibaret bulunduğunu söyledi. İlk Türk dili tetkik cemiyetinin ilk kurultaymı selâmladı ve: "Kutlu olsun kardeşlerim, kamumuza kurultay! diyerek sözlerini bitirdi.

Dil tetkik cemiyeti nizamnamesi

Reis Kâzım Paşa, dil tetkik cemiyetinin nizamnamesi okunacağını söyledi. Ve nizamname madde madde okunarak reye kondu. Birinci madde, okunurken bir zat Türk dili tetkik cemiyetine Türk dili araştırma birliği adının verilmesini tekli fetti. Celâl Sahir Bey kürsüye gelerek her kelimenin yerine türkçe kelime koymak, cemiyetin vazifesi olduğunu, fakat şimdiden alışılmış kelimeleri değiştirmek hususunda acele etmeğe lüzum görülmediğini söyledi. Türk dili tetkik cemiyetinin maksat ve gayesini izah eden ikinci maddenin müzakeresinde, azadan bir zat, Türk dilinin eskiliğinden de bahsedilmesini istedi. Celâl Sahir Bey buna da cevap verdi ve eskiliği bütün dillerin anası olan Türk dili için esaslı bir şey ifade etmeyeceğini söyledi.

Fuat Refet Bey — Dünya dilleri yerine medenî diller demek mu vafık olacağı fikrinde bulundu.

Samih Rifat Bey — Medenî ve gayrimedenî dilleri ayırmak doğru değildir. Dünya dilleri daha şamil mânalıdır.

Bedros Efendi — Zengin ve güzel türkçeye bir de kolay kelimesi ilâve olunmasını istedi, zira türkçe en kolay lisandır dedi.

Celâl Sahir Bey, encümenin buna taraftar olmadığını söyledi. Teklif heyeti umumiyeye arzedildi ve kabul edilmedi. 3üncü, dördüncü, ve beşinci altıncı, yedinci, sekizinci maddeler müzakeresiz kabul edildi.

Kadınlar ve cemiyet azalığı

Kanunî vasıfları haiz olan her Türkün cemiyete aza kabul edilebileceğine dair 9uncu madde okunurken azadan biri ayağa kalktı:

— Kadınlar, kanunî vasıflar haricinde kalıyor! dedi. Bu maddeyi değiştirmek teklifinde bulundu. Salonda bir gürültü kopmuştu:

— Şehir meclislerine kadından aza seçildiğini de mi bilmiyorlar? diye bağıranlar vardı.

Celâl Sahir Bey — Kadın erkek bütün millet efradının, kanunî vasıfları haiz olduğunu söyleyerek münakaşanın büyümesine meydan vermedi.

Edip Serdengeçti Bey — Kurultay azalarının, cemiyetin tabiî azasından sayılmasını istedi. Teklif reye konarak maddeye böyle bir kayıt ilâvesine karar verildi.

Derleme nedir ?

10 uncu madde umumî merkez heyetinin çalışma kollarına dairdi Bir zat, derleme tabirinden ne kastedildiğini sordu. Celâl Sahir Bey izahat verdi. Biri Türk kitaplarını taramak, diğeri de ağızdan kelime toplamak, üçüncüsü de memleket haricindeki Türk dillerinden kelime almak suretile derleme yapılacağını anlattı.

Hatip sözünü dinletemedi!

Oğuz Bey isminde bir zat, bu sırada kürsüye geldi:

— Dil inkılâbında fertçi miyiz, devletçi miyiz? Meşrutiyetçi miyiz, cümhuriyetçi miyiz? diye bağlayarak "gayenin ruhuna yapışacağım,, dedikten sonra bağırdı:

— Son kelimelerimi söyleyince ye kadar istirham ederim beni dinleyiniz!

Maksadını bir türlü teşrih edemeyen bu zat biraz sonra, fertten maksadı kelimeler lûgatlor, devletten maksadı da gramer olduğunu söyledi. Ve şive bahsine girerek Garp milletlerinin cümle teşkili tarzlarına uymamız lüzumundan bahsetti:

— Bundan sonra, meselâ "verdi tezini efendi Cebeli..." demeliyiz.. dedi.

Fakat salonda umumî bir itiraz fırtması koptu. Hatip sözünü dinletemedi, aşağı indi.

Bundan sonra Abdullah Battal Bey, bazı mütaleatta bulundu. Bu zat, derleme işinde folk-lor da dahil midir diye sordu.

Celâl Sahir Bey, elbette dahildir dedi.

Hıfzı Tevfik ve Kâzım Nami B. ler de bu mevzu etrafında bazı şeyler söylediler.

Nizamnamenin 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 ve 18 inci maddeleri müzakeresiz kabul edildi.

Kurultayın en az iki yılda bir toplanmasına dair olan 19 üncu madde bazı münakaşalara sebep oldu.

Bedros Bey — İki yıl uzaktır, kurultay her sene toplanmalı.. dedi.

Necip Bey de kurultayın mesai tarzı hakkında bazı şeyler söyledi.

Halit Fahri Bey, 26 eylûlün millî bir bayram olarak kabul edilmesini teklif etti.

manına tesadüf ettirilmesi arzusunda bulundu.

Celâl Sahir Bey — Kurultay her sene toplandığı halde ilmi bir heyete mevzu bulmanın müşkülle şeceğinden bahsetti.

Fuat Bey — Biz çok bekledik. Daha fazla bekleyemeyiz dedi.

Hıfzı Tevfik Bey de aynı şeyi tekrarladı.

Samih Rifat Bey — Kurultayın her sene toplanmasındaki büyük müşkülâtı izah etti. Bazı kitapları bulmak için haftalarca, aylarca uğraşmak icap ettiğini söyleyerek cemiyetin hemen mesai safhasına geçmesile ilmî programlar tanzim etmesi arasında bir mesafe bulunması lüzumuna işaret etti.

Fuat Bey — Kurultay her sene toplanmakla iyi bir şey yapılmış olacağını, ve lûgat toplama bahsinde acele edilmesini söyledi.

Saim Ali Bey — Bilâkis üç senede bir toplanmak teklifinde bulundu ve işin azamet ve müşkülâtından bahsetti.

Bedros ve Fuat Beylerin kurultayın her sene toplanması hakkındaki teklifi bunun üzerine reye kondu ve reddedildi. Celseye on dakika fasıla verildi.

İkinci celse

İkinci celsede reis Kâzım Paşa, kurultay müzakeratının bu akşam için nihayete erdirilmesi kabil olacağını söyledi. Encümenlerin mesai tarzına ait bazı tekliflerle 26 eylûlün millî bayram günü olması hakkındaki Halit Fahri Beyin teklifi bu arada yalnız cemiyet azalarının iştirak ettiği bir bayram günü olması kaydile kabul edildi. Bundan sonra cemiyetin mesai programı okundu ve heyeti umumiyesi kurultayın tasvibine arzedildi.

Ruşenî Bey — Cemiyetin çıkaracağı mecmuanın adı kurultay olsun dedi.

Selâm yerine bir kelime

Zeki Cemal Bey — Selâm yerine özdilimizde bir kelime bulunmasını teklif etti.

Şemsi Bey — Bu dili doğmadan büyütürsek ana karnında tosuncuk olur. doğmaz. Çabuk davranılmasını kavle ve kaleye pek yüklenilmemesini teklif ederim.

Fuat Bey — Büyük Türk lûgatinin enacele iş olduğunu söyledi. Bir zat "selâm" ın ehemmiyetinden bahsetti..

Samih Rifat Bey, cevap vererek Rumelide selâm yerine "esenleşmek" tabiri olduğunu, maamafih bu mevzuun da diğerleri gibi merkez heyetine bırakılması münasip olacağını söyledi.

Bundan sonra programın heyeti umumiyesi reye kondu ve ittifakla kabul edildi.

On beş dakika için celseye bir aralık verildi.

Merkez heyeti intihabı

Üçüncü celsede dil tetkik cemiyeti merkez heyeti intihap edilecekti. Reis Paşa, aza olacak zevatın Ankarada çalışacaklarını ve kendilerine tahsisat de verilmeyeceği için seçilecek isimlerin Ankarada devamlı surette bulunan zevat arasından seçilmesini söyledi. Kurultaya, yüz imza ile merkez heyeti azası olarak intihabı münasip görülen altı kişinin ismile bir liste verilmişti. Listede şu isimler vardı:

Samih Rifat Bey (Reis), Ruşen Eşref Bey (umumî kâtip) Besim Atalay, Celâl Sahir, Ahmet Cevat Ragıp Hulûsi, Hâmit Zübeyir, Hasan Ali ve İbrahim Necmi Beyler. Kurultaya teker imza ile ayrıca yedi takrir verilmişti. Azadan bir zatın teklifi ile yüz imzalı takrir de isimleri zikredilen zevat, isimler birer birer okunmak suretile, reye arzedildi. ve müttefikan alkışlar arasında kabul edildi.

Samih Rifat B. in nutku

Bundan sonra Samih Rifat Bekürsüye gelerek çok güzel bir hitabe söyledi. Büyük Gazinin dehasından bahseden Samih Rifat B.:

— Bütün millet o şahikanın etrafında, onun parmağının gösterdiği istikamete bakarak hareket ve hamle zamanlarını bekledik. Onun ayağının izindeyiz." dedi ve B. M. M. Reisi Kâzım Paşanın kurultay reisliğini üzerine alarak onun asıl gayesini canlandırdığını, muhterem hükûmet reisi İsmet Paşanın vuku bulacak teşebbüsle re hükûmetin bu suretle yardım edeceğini şükranla söyledi.

Ve dil inkılâbının artık hayatın cereyanına karıştığını yarının Türk çocuğu kehkeşan yerine saman yolu diyeceğini anlattı ve:

— Artık, gökte bir hamel bürcü, bir sünbüle bürcü yoktur. Kuzu öyeği ve başak öyeği vardır." dedikten sonra, çok coşkun bir alkış toplayan hitabesini:

— Alkış olsun Türk dilini kurtarana... Alkış ona, ona.... Gene ona, her zaman ona... diye bitirdi.

Reşit Galip Beyin nutku

Bundan sonra Maarif vekili Reşit Galip Bey kürsüye geldi

Büyük Gazi Reis. Büyük Kurultayın muhterem azaları;

Çalışmaya başladığımızın onuncu günündeyiz. Bu müddet içinde ilimden ve çoşgun millî duygulardan kana kana feyiz içtik. Bu müddet içinde Türk dili uğuruna emek vermeği, Türk dilinin kuruluşu yolunda çalışmayı bütün dünya işlerinden üstün tutunuz..

geniş ve düzgün yollar açıldı. Bütün milletin katılacağı bu yollarda nasıl yürünmesi lâzım geleceğini isabetli süzgecinizden geçmiş teşkilât yasası ile, çalışma programı ile, yapılacak işler hakkındaki buyruklarınızla gösterdiniz. Bunların harfi harfine başarılması için bütün imkânların sonuna kadar tatbik sahasına geçirileceğini, birinci açılış önünde de söylediğim gibi yalnız Maarif teşkilâtı namı değil, bütün hükûmet teşkilâtı namına Reisicümhur Hazretleri ve Başvekil Paşa emriyle tekrar temin ve teyit ederim.

Yüksek kıymette bine yakın Türk münevverinin burada toplanarak yorulmadan usanmadan çalışması, yorgunluk, usanç tanımamak andiyle ayrılması irfan tarihinizde unutulmaz büyük hâdiselerden biri olarak yaşayacaktır. Yakın ve uzak istkbalin tarihçileri adlarınızı bahtiyar çocukların mızın ve daha bahtiyar torunlarımızın müteşekkir minnettar bakışları karşısında saygı ile anarak:

"Türk dilinin kendi benliğine kavuşması, hakikî zenginliğine, asli güzelliğine ermesi işte onların Kurultayı ile başladı...

Diyeceklerdir.

Muhterem arkadaşlar;

Sizler, sabırsızlıkla kendi dilinde kavuşmayı isteyen milleti, istediğine kavuşturmayı teahhüt etmiş ve manevi mes'uliyet altına girmiş millî bir heyetsiniz. Gelecek toplanışımızda kararlarımızı, hükümlerimizi ne yaptınız diye sormak açık hakkınız, size, işte mümkün olan her şeyi yaptık diyebilmek de bizim saadetimiz olacaktır.

Yüksek kumandası altında yeni millî cidale ve zafere yürüyeceğimiz Büyük Reiş ve muhterem Kurultay arkadaşlarım cümlenizi sağlık ve muvaffakıyet içinde tekrar buluşmak temennileriyle ve en derin saygılarla selâmlarım. (Alkışlar) .

Maarif vekilinden sonra dil tetkik cemiyeti kâtibi umumîsi Ruşen Eşref Bey hitabesini söyledi.

Ruşen Eşref B. in nutku

Büyük Gazi, Arkadaşlar;

İlk dil kurultayı bugün sonuna eriyor. Böyle büyük ve tarihî bir vazifeyi gören kurultayı saygı ile selâmlayorum, güzel İstanbula ne mutlu ki, harf inkılâbı ilkin onda hazırlanmıştı. Dil inkılâbının ilk hızı da şimdi ondan başlayor.

Arkadaşlar; her biri süren on günde vekil Bey, âlimler, edipler, şairler, münekkitler, dilciler, gramerciler, ıstılahcılar söz aldılar. Derin düşüncelerini söylediler. Özlü dileklerini anlattılar. Bunları, bu salondakiler dinlediği gibi havaları aşarak yurdun dört kucağına da sesinizi duyuran demir ağızlar önünde toplanmış bütün yurttaşlar dinlediler. O yurttaşlar ki, kurultaymızı kutlulamak için yolladıkları binlerce telyazıları göreceğiniz işi alkışlayan bir millet sesi idi.

Önümüzde daha zaman olsaydı, kadın erkek, nice hatibin birbirinden değerli sözlerini dinleyecetkik. Onların söyleyememiş olması, söylemek istedikleri şeyin duyulmayacağı demek değildir.

Umumî kâtiplik elindeki yazıları umumî merkez heyetine verecektir. Bunlar ileride bastırılıp yayılacaktır. Böylece kurultaya yurdun dört bucağından getirilmiş olan hiç bir armağın sayılmadan unutulmuş, sunulmadan saklanmış olamayacaktır.

Arkadaşlar;

Bütün hatiplerin sözleri, kurultay programının altı maddesi üzerinde toplandı. Bu program Türk dilini üç zaman içinde düşündürüyordu. Dilimizin dünü, bugünü, yarını. Onun için diyebilirim ki, bu program, tarihi ve coğrafyası olan bir programdı. Çünkü, Türk dilini zaman ve mekân içinde göz önüne koydu. Gördü ki, Türk dili, genişlikten yana asyanın göbeğinden büyük ve Atlas Oseanlarının kılılarına, Hint Oseanının kıyılarından Fenlandiya körfezi kıyılarına kadar yayılmış bir umman dır.

Derinlikten yana ise insan zekâsının en ıraklardaki belirtisine kadar gider, uçsuz bucaksız bir yoldur.

Gördük ki, dilimiz tarihin en ilk izlerinin de ötesine varabilen devirlerdeki büyük muhaceretlerin dili olmuştur. En ilk ve eski kültürlerin dili olmuştur. En büyük zaferlerin dil iolmuştur. Bugünkü lengüistiğin kök diye baktığı sanskritça, yunanca, lâtince gibi dillerin de daha kökünde duran bil... sumerce, etice gibi ilk ön Asya medeniyetlerinin dili...

Bu kadar uzak benliği olan dilimiz Fatihlerin orduları ile medeni alış verişlerin yolu ile eski, yeni dünyaları kaç boy daha dolaşmış, kendi varlığından nice izler bırakmış. O pek yakın bir geçmişte bile Afrikanın Cezairinde, Sudanında; Avrupanın Nemçe sınırlarında konuşuluyordu. Bugün bile onun coğrafyası her dilin çizemeyeceği çizgileri çok ötelere aşmaktadır. O hâlâ Balkanlardan Hint sınırlarına, Çin içerlerine, buzlu istep derinliklerine kadar konuşuluyor. Onun herbir lehçesi bir diyarı tutmuş, bir iklimi benimsemiş, orada kendinden olmayan dillere göğüs geriyor. Bir çok yerde mektepsiz, bakımsız kalsa da halkın bağrında bir ruh zırhına bürünmüş olarak diri duruyor.

pı kuranların dili; ülkeler gibi denizleri de şanla aşmışların dili; toprağı işleyenlerin dili; beyinleri uyandıranların dili; sevgilerin dili; sızıların dili...

Türkçe; Analarımızın dili; ana dil; diller güzeli. Yerine göre kılıçtan keskin, çelikten sert, kayadan sarp, boradan hızlı, bürümcükten ince, kelebekten uçucu, çiçekten renkli, kokudan tatlı, altından parlak, sudan duru türkçe....

Çoşkunların hızını, dertlilerin içsızısını; delikanlıların sevgisini, inanımız; güler yüzlü kızların kıvraklığını; babaların öğütlerini, anaların yumşak yürekliliğini, kızgınların iniltisini, şenlerin şakasını, göklerin ıraklığını, suların canlılığını, ay ışıklarının oynaklığını, güneş parıltısının keskinliğini, her iç yaşayışımızı da dış yaşayışımız gibi her dilden daha duygulu anlatan türkçe bize hayatı anlatan, hayatı kendisi ile anladığımız türkçe.

Bizi biribirimizle anlaştıran; dünya milletleri içinde bize de şanlı ve belli bir varlık veren türkçe.

İşte bu kurultayda, on gündür, onun başından geçenleri, onun uğradığı bakımsızlıkları, onun kendisine gizli kalan zenginliği, onun ileride olacağı gürbüzlüğü düşündük.

Onu ilk defadır ki, bu kadar toplu, bu kadar sürekli, bu kadar candan düşünüyoruz. Yarına bir âbide yüceliğinde geçecek bir vesika, bir kitap bırakıyoruz. Yeni Turfan âbidesi!

Tarih en büyük düşünce hareketlerinin belirti noktaları diye Perikles devrinden August devrinden, rönesanstan on dördüncü Louis devrinden, Büyük Frederik devrinden bahseder. Bunlar beğenilecek şeylerdir. Bunlara adını verenlerin bunlarla ne kadar uğraştıkları çok belli değildir. Fakat, bu devirlere eş bir devirde biz yaşıyoruz. Mustafa Kemal de viriin düşünce hamleleri bizim için onlardan çok uyarıcı ve başarıcıdır.

Adını taşıyacak devrin ilk başında o kendisi duracaktır. Sakarya, Dumlupınarda olduğu gibi şapkada da, harfte de, tarihte de, dilde de baş o olmuştur. Bunlarda onun hizmetinde çalışmış olanlar, bahtın eliyle alınları sıvazlanmış fanilerdir. Bu âbidelerin ustabaşısı yalnız odur.

Bu program da onundur. Bu program Mustafa Kemalin bir meseleyi nasıl düşündüğünü grafiğinden başka nedir?. Bir davayı bütün gerçekliğiyle gözönüne getirmek, onu zaman ve mekân içinde ki yerine sırasına komak, beynin laboratuarında inceden inceye elenip dokunmuş bu işi nasıl bir iş olduğunu görmek, göstermek düşünceleri o iş etrafında bir araya toplamak, o işten çıkan neticeleri ilerisi için hedef edinmek.

İşte Mustafa Kemalce düşünüş bu demektir. Bu kurultaym programı da bu cemiyetin kurulması gibi o düşünüşün bir örneğidir.. Mustafa Kemalce düşünmek demek tahlil ve tertip etmek; şuurlaştırmak; nizamlandırmak, sistem haline komak demektir. Bu usul, Çanakkaleden dil kurultayına kadar ayni hızı ve sırayı gösterir. Yaptığı işlerin hiç biri kolay değildir. Onun ve hepimizin şimdi bu sarayda toplanmamız için önce onun yıkılmış Türkiyeyi, verilmiş İstanbulu kurtarması gerekti. Onun ve bizim İstanbulda oturmamız için onun yeni Türkiyeyi kurması gerekti. Herbiri tarihte bir büyüğe sonsuz şan olacak bu dev işlerinin her birinden sonra: "artık yeter" diyip dinlenseydi, hangi birimiz ona: (yoruldu!) diyecektir. Fakat, o bizi kamaşıtıran her büyük işi kendinin bir gün işi gibi görüyor. Vazifesini bitmiş saymıyor. Bu dünyada hangi işi başarmağa geldiğini yalnız o biliyor. Onun için bir ömrün çizgileri içine bir milletin asırlarını sığdırıyor. Çağlayan akıyor. Ondan bütün tarlalarımızı bolluk, bütün karanlıklarımıza ışık, bütün makinelerimize hareket almak bizim borcumuzdur. Bizim yurdumuzda onun gibi bir kuvvetimiz bulunması bizim bahtımızdır. Bugüne kadar dağınık dilekler, geçici özleyişler, küçük emekler, şurada burada birer ayrı sızıntıydı. O, işi eline aldığı andan beri ise bu umumi bir şuur oldu. Bir nizam bir sistem oldu, milletleşti, devletleşti, yeni ve engin bir hız aldı.

Ey bizden daha genç olanlar, bu emekler, bu dilekler sizler için dir. Bu dille sizlere, ne mutlu, Bizlerden çok ve güzel konuşacaksınız, sizin yazacağınız türkçeyi duyaydım! Sizin ve sizin çocuklarınızın aşzından türkçe kimbilir ne güzel, ne duru bir varlık olacaktır. Onu yarınki dâhi san'atkârlar kim bilir daha ne imrenilecek yeniliğe ve güzelliğe yürütecetkir. Unutmasınlar ki bu yolu Mustafa Kemal açtı. Böyle bir yolun başında bulunmuş olduğunuz için bahtlısınız arkadaşlar, hem de Mustafa Kemali görerek, reylerinizle bu dile yol başında hizmet ederek...

Kâzım Pş. nın bitiriş nutku

Ruşen Eşref Beyi müteakıp Reis Kâzım Paşa ayağa kalkarak kurultayın ayrılık nutkunu söyledi:

Kurultaym çalışması bugün bitti. Burada söylenen çok kıymetli beyanat ile Türk dilinin hakiki yüksek kabiliyeti meydana çıkmıştır. Verdiğiniz isabetli kararlarla dilimiz bütün dileklerimizi tamamiyle ifadeye elverişli temiz türkçe haline gelecektir. .

Bana verdiğiniz kurultay reisliği vazifesini iyi ifa edebilmiş ve itimadımıza liyakati muhafaza etmiş isem bu sizlerin göstermiş olduğunuz itidal, ciddiyet ve büyük çalışma isteğinin vazifemi kolaylaştırması sayesinde olmuştur. Bu hizmetle daima iftihar edeceğim.

İntihap buyurduğunuz merkez heyetinin Reisi, umumî kâtip ve azaları kurultay kararlarını iyi tatbık etmek, gösterdiğiniz yollarda bilerek yürümek ve gayeye sür'atle varmak için her türlü evsaf ve ilmî salâhiyetleri haizdirler. Çalışmalarında muvaffak olacaklarına, bütün kurultayca kanaatımız vardır. Huzurlariyle kurultaya şeref veren Reisicümhur Hazretlerinin müzakereleri hergün dikkat ve alâka ile takip buyurmuş olmaları yaptığınız işin ehemmiyetine delildir.

Hanımlar, Efendiler; inkılâp başbuğumuz Mustafa Kemal, her inkılâp teşebbüsünde olduğu gibi dil inkılâp teşebbüsünde de bütün Türk milletinin Türk milliyetperverlerinin kendisile beraber olduğunu gördü. Bu görüşle kat'i olarak hükmetti ki, dil inkılâbı da bütün evvelki inkılâplar gibi çok kolay olacaktır. Ve semerelerini en az zamanda verecektir. Sizlere ve dil işini alâka ile takip edenlere teşekkürlerini bildirmeğe beni memur buyurdular, Size büyük şefimin memnuniyetlerini bildirirken ona kendi sevinçlerimi, memnuniyetlerimi de katıyorum.

Aziz ve muhterem kurultaycılar, birinci büyük Türk dili kurultayını kapayorum.

Kâzım Paşanın nutku şiddetli alkışlar arasında biterken, tarihî kurultay da 9 günlük mesaisini nihayete erdirmiş oluyordu .

Teşkilât nizamnamesi

A. Maksat, umumî merkez teşkilâtı:

Madde 1 — Reisicümhur Gazi Mustafa Kemal Hazretlerinin yüksek hâmi reislikleri altında 12 temmuz 1932 de Türk Dili Tetkik Cemiyeti adli bir cemiyet kurulmuştur.

Madde 2 — Türk Dili Tetkik Cemiyetinin maksadı, Türk dilinin öz güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarmak ve onu dünyanın dilleri arasında değerine yaraşır yüksekliğe eriştirmektir,.

Madde 3 — Türk Dili Tetkik Cemiyetinin merkezi Ankaradadır.

Madde 4 — Türkiye Cümhuriyeti Maarif Vekili Cemiyetin Fahrî Reisidir.

Madde 5 — Cemiyetin işlerine ve çalışmalarına umumî merkez heyetince düzen verilir.

Madde 6 — Umumî merkez heyetinin bir reisi, bir umumî kâtibi bir muhasebecisi ve altı azası vardır. Umumî Kâtip ayni zamanda cemiyetin mes'ul murahhasıdır. Azadan iki si umumî merkez heyeti tarafından reis vekili olarak seçilir. Altı azanın herbiri onuncu maddede gösterilen iş ve çalışma kollarının başlarıdır.

Umumî merkez heyeti, daimî veya muvakkat olmak üzere, lüzum göreceği kadar yardımcı aza seçer.

Madde 7 — Merkez heyeti kurultay tarafından seçilir. Her kurultayda değişir ayni zatlar yine seçilebilirler.

Madde 8 — İki kurultay arasında reislikte, umumî kâtiplikte ve azalıklarda açılacak yerlere yenilerini umumî merkez heyeti seçer ve ilân eder.

Madde 9 — Kendisnde kanuni vasıflar bulunan her Türk cemiyete aza olabilir.

Halkevlerinin dil, edebiyat ve tarih şubeleri azası Türk dili tetkik cemiyetinin tabii azası sayılır.

Madde 10 — Merkez heyetinin kuracağı iş ve çalışma kolları şunlardır:

1) Filoloji ve lenguistik
2) Etimoloji
3) Gramer ve sentaks ,
4) Lûgat ve ıstılâhlar ilâvesiyle.
5) Derleme
6) Neşriyat.

Madde 11 — Umumi merkez heyeti memlekette bulunan her türlü teşkilâttan faydalanmayi temin edecektir.

B. — Dışarı teşkilâtı.

Madde 12 — Türk Dili Tetkik Cemiyetinin her vilâyet merkezinde de umumî merkez heyeti karariyle kurulmuş bir merkez heytei vardır. Halkevi bulunan vilâyetlerde Halkevinin dil, arih ve edebiyat şubesi vilâyet merkez heyetinin yerini tutar.

Vlâyeti merkez heyetler dil işleriyle alâkadar husularda doğrudan doğruya umumî merkez heyetiyle muhabere eder.

Madde 13 — Henüz Halkevi bulunmayan yerlerde (kazalarla nahiye ve köylerde) umumî merkez heyeti karariyle şubeler kurulur veya muhabir azalar tayin olunur.

Madde 14 — Vilâyet heyetleri ve şubeler teşkilâtiyle muhabir azaların çalışma proğramları ve talimatnameleri umumî merkez heyetince hazırlanır.

C. Mali hükümler.

Madde 15 — Türk Dili Tetkik Cemiyetinin geliri yardım ve teberrülerden ibarettir.

Madde 16 — Cemiyet işleri için yeti karariyle yapılır.

Madde 17 — Malî işlerde reislerden biri veya umumî kâtip ile muhasebecinin imzası bulunmalıdır.

D. Umumî hükümler.

Madde 18 — Türk Dili Tetkik Cemiyeti Türk olan veya olmıyan dil âlimlerine, umumî merkez heyetinin karariyle, fahrî azalık veya muhabir azalık unvanı verebilir.

Madde 19 — Türk Dili Kurultayi enaz iki yılda bir umumî merkez heyetince tayin edilecek zamanda ve yerde toplanır.

Toplanma tarihi en az üç ay önce ilân edilir.

Kurultayin toplanma şekli ve iştigal edeceği mevat umumî merkez heyetince tespit olunur.

Calışma proğram:

" Büyük Gazinin himayesiyle şereflenen Türk Dili Kurultayının 11 günlük müzakerelerini candan dinledik.

İlk medeniyeti kuran Türkler olduğu gibi, ilk medeniyet dilinin de Türkçe olduğuna hiç kimsenin şüphesi kalmadı. Dillerin kaynağını araştıran birçok ilim adamları göstermişlerdir ki Türk dili, Hint-Avrupa denilen dillerle sami denilen dillerin anasıdır. Türk dili, asırlardanberi yabancı dillerle karışarak, özlüğü, temizliği bozulmuşken bile, şark medeniyetinin başlıca anlatış vasıtalarından biri olmuştur.

Türk dili yeniden işlenip özlüğüne kavuşturulursa bugün de en ileri sayılan medeniyet dilleri arasında yerini bulacağına şüphe yoktur.

En kestirme, en doğru yoldan dileğimize ermek için, devlet, millet,hep birden elbirliğiyle çalışmalıdır. Bizim tedbir olarak düşündüklerimizi aşağıda saralıyoruz. Kurultayın bunları kararlaştırmasını dileriz:

1 — Türkçenin, gerek Sumer,Eti gibi en eski Türk dilleriyle, gerek Hint - Avrupa, Sami denilen dillerle mukayesi yapılmalıdır.

2 — Türkçenin tarihî inkişafları aranmalı, mukayeseli grameri yazılmalıdır.

3 — Türk lehçelerindeki kelimeler derlenerek lehçeler lûgatı, sonra esas Türk lûgatı, ıstılâh lûgatı,Türk sarfı, nahvı tez elden yapılmalıdır.

Sarf, nahıv , lûgat yapılırken, ıstılâh konurken türkçenin bütün lâhikalarının araştırılmasına, bu lâhikaların, edatların dilimizin bütün ihtiyaçlarına yetecek surette işlenilmesine ehemmiyet verilmelidir.

4 — Türkçenin tarihî grameri yazılmalıdır.

5 — Şark, Garp memleketlerinde çıkan Türk dili hakkındaki eserler toplanmalı, bu eserlerden lâzım olanları dilimizi çevirilmelidir.

6 — Cemiyet gerek kendisinin,gerek dışarıda Türk dili işleriyle uğraşanların tetkiklerini bir mecmua ile neşretmelidir.

7 — Memleket gazetelerinde dil işlerine hususi yer verdirilmelidir.

Bugünkü Merasim

(Başı 1 inci sahifede)

na merasimle bir çelenk koyacak bundan sonra şehir, darülfünun, gençlik namına nutuklar irat edilecektir. Meydanda yapılan tribünde merasime davetli zevat jaket atay ve silindir şapka ile hazır bulunacaklardır. Akşam belediye tarafından kurtuluş bayramı şerefine Perapalas otelinde 250 kişilik bir ziyafet verecektir. Bugün kurtuluş bayramı münasebetile bütün mektepler tatildir. Ancak sabahleyin lise ve orta mektepler, darülfünun, yüksek mektepler geçit resmine işirak edeceklerdir.

İlk mekepler de tatil olacak fakat sabahleyin mekteplerde toplanılarak kendilerine kurtuluşumuz hakkında konferanslar verilecektir. Daireler tatil değilşe de istiyen daire müdürünün memurlara izin verebileceği hakkında bir tamim yapılmışır. Gece şehrin muhetlif yerlerinde fener alayları tertip edilecek,belediye tarafından havaî fişekler atılacak umumî meydanlarda muzikalar çalınacaktır.

Yüksek tahsil gençliğini davet

Milli Türk talebe birliğinden: İstiklâl tarihimizin en müzaffer günlerinden biri olan güzel İstanbulumuzun kurtuluşunun dönüm günü olan 6-9-932 gününü tes'it için Yüksek tahsil gençliğinin saat dokuzda Darülfünun meydanında hazır bulunmalarını dileriz.

Daireler açıktır

Bugün İstanbulun kurtuluş bayramı ise de resmî daireler açıktır.

Büyük bir lûgat yapılacak

ANKARA, 5. — Alman haberlere göre Türk dilinin ıslahı ve zenginleştirilmesi için Büyük Kurultayın mesaisi bittikten sonra çok mühim bir faaliyet başlıyacaktır.

Bütün memlekete şamil bir mahiyet iktisap edecek olan bu çalışma hareketinin başlıca esaslarının şimdiden tekarrür ettiği haber verilmektedir. Çok yakın zamanda bitirilmek üzer büyük bir Türk lûgati hazırlığına başlanacaktır.

Hulâsa olarak denilebilir ki dil inkılâbının çok kısa bir zamanda ve mükemmel bir şekilde başarılması için bütün tedbirlerden istifade edilecektir.

Gazi Hz. nin ziyafeti

İSTANBUL, 5. A. A. — Reisicümhur Hazretleri dil kurultayında T. D. T.C. Umumî merkez heyeti azalığına seçilmiş olan zevatı bu akşam yemeğine davet ve taltf buyurmuş-

Ismet Pş. Köprüsü

(Başı 1 inci sahifede)

beraberlerinde Sıh. vekili Refik, B. Umumî müfettiş İbrahim Tali Beyler olduğu halde saat 10 da Kömür Han köprüsünü teşrif buyurmuşlar parlak ve samimî bir surette karşılanmışlardır.

Kömür Han köprüsünde Urfa, Diyarıbekir, Bayazıt, Malatya, Sıvas, Gaziayıntap Meraş vilâyetlerinden gelen heyetlerle civar köylerden gelen binlerce köylü toplanmıştı.

Küşat resmine yollar umum müdürü Beyin nutku ile başlandı ve onu Elâziz ve Malatya namına iki nutuk takip etti. Birinci Umumî müfettiş İbrahim Tali Bey köprünün "İsmet Paşa" namı ile tevsim edileceğini tebşir ettikten sonra İsmet Paşa Hazretleri mühim bir nutuk irat buyurdular ve köprüye gerilen kordelâları kesmek suretile, halkın mütemadi alkışları arasında küşat resmini yaptılar.

Köprü başında bir çok kurbanlar kesildi ve heyeti umumiyeye büyük bir ziyafet verildi.

Başvekil Paşa Hazretleri otomobillerle Bedi istasyonuna Malatyaya hareket buyurdukadar giderek hususî bir trenle lar.

Bükreş Konferansı

(Başı 1 inci sahifede)

Geçen sene İstanbulda toplanan 2 inci Balkan konferansında Türk murahhasları 44 zattan teşekkül ettiği halde, bu defa murahhaslar 24 e indirilmiştir. Dünkü toplantıda murahhasların hemen de hepsi hazır bulunmuş ve konferans ruznamesi etrafında görüşülmüştür.

Üçüncü Balkan konferansı bermutat altı komisyona ayrılacaktır. Bunlar da teşkilât ve adlî meseleler, siyasî yaklaşma, fikrî yaklaşma, iktısadî meseleler, münakalât ve seyrüsefer, sıhhî teşkilât ve içtimaî siyaset komisyonlarıdır.

Müzakerat ruznamesinde mevcut başlıca maddeler şunlardır:

Balkan Misakı, Balkan tarihini tetkik enstitüsü, Balkan Ziraat Odası nizamnamesi, merkezi İstanbul'da olmak üzere bir Bahriye Ofisi teşkili, Balkan yollarının ve şimendiferlerinin irtibatını temin projesi Balkan hükûmetleri tebaasının bütün Balkan memleketlerinde tabi olacakları ahkâm, Balkan tebaasından evli kadınların tabi olacakları ahkâm, vereme karşı müşterek mucadele v. s.

Bu meseleler arasında en mühimleri Balkan misakile Balkan tebaasının Balkan memleketlerindeki hukukunu tayin edecek olan rejim projesidir.

Balkan konferansı evvelce yazdığımız gibi 18 teşrinievvel de toplanacaktır. Muzakerat için Romanya Meb'usan Meclisi binasında bir daire ayrılmıştır. Konferansa, Romanya grupu ve Mebusan Meclisi reisi M Ciciyopof riyaset edecektir.

Türk murahhas heyeti 15 teşrinievvel cumartesi günü Romanya vapurile ve Köstence yoluyle Bükreşe hareket edecektir.

Pr. Orloff konferans veremedi

Rus Darülfünunu profesörlerinden M. Orloff, dün saat 16 da Hukuk Fakültesi konferans salonunda Anadoludaki tetkikat ve intibaatına dair mühim bir konferans verecekti. Darülfünun Eminliğince ihzar edilen bu mühim konferansı dinlemek üzere müderris, talebe ve münevverlerden bir çok zevat muayyen saatte Hukuk Fakültesi konferans salonunda toplanmışlarsa da, profesör son dakikada bir az rahatsızlandığına dair haber göndererek icabet edemiyeceğini bildirmiş, bunun üzerine toplananlar dağılmışlardır.

Konferansta hazır bulunacağı ilân edilen Maarif Vekili Reşit Galip B. Dil Kurultayında bulunduğundan esasen Darülfünuna gidememiştir.

İktisat Vekili Celâl B. konferansı dinlemek üzere Darülfünuna gitmişse de konferans verilmediğinden müderris B. lerle biraz görüşerek ay

Dil bahsi:

Türk dilinin özü nerelere dayanır?

Kurultayda Ruşenî Beyin evelki gün söyle- diği şayanı dikkat nutuk

"Kurultayın evvelki günkü celsesinde söz alan hatipler arasında Ruşenî B. in nutku da bilhassa nazarı dikkati celbetmişti. Dün hülâsatan bahsettiğimiz bu tahlili nutkun mühim kısımlarını bugün daha etraflıca alıyoruz:

Büyük Kurtarıcı!

Sayğılı yurtdaşlar,

Tarihin bildiği ve bilemediği beşerî fırtınaların en büyüklerini koparan, kültürün en yüksek şahıkalarına çıkan, bir çok saltanatlar yıkan ve onlardan daha çok devletler kuran türkün yüksek seciyesile tükenmez kuvvetini, müstesna kabiliyetini, dünyanın en salahiyettar etnoloğları ve türkün tanıyan akıllıları tastik etmiştir.

Türkün, ilk insan yaradılışına dayanan geçmişini, araştıran bilgiçler; nasıl bilinmez devirlerde türkün bastığı ve yaşadığı her buçakta baş yorucu, hayret verici harıkalarla karşılaşır, türkün onları yaptığına inanırsa; bu harikaların tesadüfi olmayıp duygu, derin düşünce ve kavrayıcı bilği mahsulü olduğuna da iman eyler.

Mucize kaynağı olan Türk, Brahısefal denilen en dolgun, en güzel, en geniş kafaya maliktir. Evet insanlığın bu en mükemmel kafası nerede bulunur, hanği toprak altından çıkarsa mutlaka Türkün oraya gittiğine, orada yaşadığına, oradaki medeniyet ve bilginin ilk babası olduğuna pervasızça hükmedebiliriz.

Binlerce sene dünyanın en güzel, en geniş kıt'alarını kaplamış, bunları avuç içine alır gibi düzen altına almış, en sağlam, en güçlü saltanatları kurmuş olan bu büyük milletin elbette mükemmel kanunları ve mondiyal teşkilâtları vardı. Şüphesiz bütün bunları başaran bir milletin çok zengin, çok mükemmel bir dili de vardı.

Çünki eğer Türkün dili; Türkün yüksek duygularını, geniş düşüncelerini söyleyecek, onları yazacak zengin ve medeni bir dil olmasaydı türkün iptidaî ve ham bir dil ile bu kadar işler gördüğüne inanmak lâzimgelirdi ki bu da; yontulmamış taş ve çamurla Saray, adi bir demirci dükkânile dretnot yapmak kadar muhal ve gülünç olurdu.

Hanım efendiler ve beyefendiler;

Bize yaraşan bir azmi sebat ve bize yakışan bir kabiliyet ve ihtisas ile dilimizi derler ve onun enginlerine dalarsak göreceksiniz ki Türkün dili, türkün tarihini dolduran mucizelerle atbaşı yörümüş, dünyanın dillerine şuurlu ve medenî bir ana olmuştur. Çünki türk dünyanın heryerine kendi dilile gitmiş, kendi dilile kültür yaratmış ve kendi dilile dünyayı idare etmiştir.

Nasıl ki eski medeniyetlerin her izini araştırdıkça, orada bir türk kültürünün ve bir türk idaresinin gömülü olduğunu görürsek öylece medenî dillerin her kapağını açtıkça onun altında da türk dilinin yattığını ve o dillere temel olduğunu görürüz.

Türk dili yalnız dünyanın medeni dillerine değil milletlerin en mükemmel dinlerine de maya vermiştir.

Türk dilinin dünya dillerine verdiği feyzi mütehassıs arkadaşlarım yüksek salahiyetle pek güzel izah ettiler. Müsaade buyurursanız ben de Türk dilinin dinlere verdiği mayadan biraz bahsedeyim.

Burada Ruşeni Bey birçok dini kelimelerin türkçe asıllarını gösterdikten ve bunlar hakkında izahat verdikten sonra demiştir ki:

Aziz Yurtdaşlar,

Türk dili yalnız dillere ve dinlere maya vermekle kalmamış asırlarca şark milletlerine içtimaî kanunlar, şerf ve ordu payeleri ve ilim ve vermiştir.

Türk hakimiyeti İrandan çekildikten sonra bile türkün yasaları ve (yarlığ) leri yani kaan fermanları mukaddes kanunlar gibi asırlarca Farsleri idare etmiştir. İranın bir çok şeref ve kudret payeleri ve içtimai tabirleri Türk olarak kalmıştır.

Büyüklerin büyüğü manasına olan (Akaÿ aka), büyük manasına olan (Aka), (ağa) ve (han) gibi Agondan ve Kaandan alınan kelimeler ile Emir Tuman Emir Nuyan, koşun, Can, İl ve ilay hep bu kabilden dir.

İranın resmi takvimi halâ Hatay ve Uygur takvimidir. Sıçkan il, tavuşkan il, tahkakuy il yani Sıçan yılı tavşan yılı ve tavuk yılı gibi. Eski türkler her on iki yılı bir devir sayarak on iki hayvana izafe ederlerdi.

Türk dilinin İranda hakimiyeti o kadar derin ve o kadar geniştir ki bunca asırlık fars edebiyatı karşısında halk dilinin ve halk edebiyatının sarsılmaması dilimizin ne bitmez kuvvete malik olduğunu isbate kâfidir sanırım.

Hanım efendiler ve beyfendiler,

Bendeniz şarkın en ucra ve en korkunç köşelerinde yirmi sene devam eden seyahatlerimde en ziyade bu düğüm ile karşılaştım, ve bu düğümü çözmğe çalıştım. Görüşlerim ve vardığım netice şudur:

Şarkta Türk nerde toplu bir çokluk halinde ise orada Türkün halk dili sürmüş, işlemiş, zengin bir halk edebiyatı yapmıştır. Orada, türkün yuvasında ve yurdunda yabancı dili dikiş tutturamamış, daima türke yabancı kalmıştır. Bu, türkün esaret kabul etmeyen hakimiyet aşkından başka bir şey değildir.

İranın, Çinin, Orta Asyanın temiz türk yurtlarında iş hep böyledir. İranın sırf türk olan muhitlerinde fars dili ancak eline kalem aldığı vakit türkün yadına düşer. Hatta İranın Fars mıntakasına serpilmiş olan türk azlıkları bile türkce konuşur. Türk dilinin yabancı hakimiyetler ve yabanci kültürler altında asırlarca sapsağlam kalışı elbette kendi zenginliğinden, kendi güzelliğinden, kendi üstünlüğünden başka bir şey değildir.

Sevgili yurtdaşlarım,

Çok uzak bir geçmişte Tuna yalılarına, bütün Balkanlara Okyanus kıyılarına kadar göçen türklerin, ana dillerini ne gibi tesirler altında bırak tıklarını, niçin lehçelerini değiştirdiklerini henüz hakkile araştırmış değiliz. Bu, daha ziyade tarihçilerimize düşen bir iştir. Dil mütahassısları bunların bugünkü dillerini, bu dillerin lehçelerini, anadilimize ve türlü lehçelerimize bağlayan köklerinin arayıp bulacak, karanlık geçmişimizi dil yolu ile de aydınlatacaktır. Bu araştırma tarzı Şimali kafkasta çok güzel neticeler verecektir. Etnoloji ve Antropoloji mütahassısları Kafkasta yüzden fazla dil konuşan kavimleri Türkten başka milletlerin torunları sanmak gibi bir gaflete düşmüşlerdir. Bizim yüksek salahiyet ve derin bilği ile yapacağımız araştırmalar; bu yanlışlığı düzeltecek,filoloji ve antropoloji ilimlerini aydın tacaktır.

Kendim senelerce içlerinde bulunduğum, yakından tanıdığım bu kan kardeşlerimizin su katılmamış türkler olduğuna kanaatım vardır. Bunların lehçelerindeki farklar araştırıldıktan sonra köklerindeki birlik tamamen meydana çıkacaktır.

Bununla beraber bugün bile benim kanaatımı canlandıran deliller az değildir. Kafkasların en kalabalık, en medenî olan temiz türk çe konuşan azeri türklerinden başka şimali kafkasın en karışık, en değişikli lehçeleri arasında oldukça açık türkçe konuşan bir çok zümreler vardır.

Bunların içinde Lezgistanın merkez grubu sayılan (kumuk ve kazıkumuk) türklerinin lehçesi, en şayanı dikkat bir şimali kafkas türkçesidir. Çünkü birbirinden bir kaç dakika mesafede bulunan ve birbirini anlamayan (Aollar) yani köyler ancak kumuk türkçesile anlaşırlar. Denebilir ki kumuk türkcesi adeta şimali Kafkasın müşterek bir resmi dili gibidir.

Yine Şimali Kafkasta Oral Altay lehçesile konuşan kalmuklar, şark Türkçesile konuşan Nogaylar ve Kara Nogaylar, Gazi Molla ve Şeyh Şamil gibi kahramanlar yetiştiren avarlar ve avrostlar ve bunlar gibi daha bir çok gümeler muhtelif Turanî lehçelerile konuşmaktadırlar.İşte bu lehçelerin yardımile asılları meçhul zannolunan diğer gümelerin lehçeleri de araştırılacak, hepsinin köklerindeki münasebtler meydana çıkacak ve bu sayede Kafkasın karanlık geçmişi de aydınlanacaktır.

Muhterem vatandaşlar,

Dünyanın her yerinde her hangi bir şekle giren Türkler; biz sever ve bizi takdis ederse dilimizi anladığı için değil kanımızı taşıdığı, onun hakimiyet ve istiklâl aşkının bizde parladığı, bizde tekamül ettiği için sever ve takdis eyler, Fakat bukadarı kâfi değildir. Çünki yavaş yavaş lehçelerin aykırı yollarda tekâmülile meydana gelecek olan ayrı diller. Türk gümeleri arasındaki bağları gevşetecek, müşterek duygularımızla beraber bu sevgiyi de zaiflatacaktır.

Bunun için bütün Türk lehçelerinde bulunan kelimeleri ve istilâhları derleyüp bütün Türklere yarayacak bir lügat yapmak, bütün lehçeleri mümkün mertebe yakınlaştıracak bir yazı dili ve bir gramer vücude getirmek lâzımdır. Öz ırk, öz anadil salahiyetile bu işi yaparken Asyanın enginlerinde öyle kıymetli hazineler ve yazılar bulacağız ki bunların yardimile şimdiye kadar bilgiye ve insanlığa meçhul kalmış olan bir çok hakikatler meydana çıkacak, dünyanın harekte ve medeniyet tarihi yeni ışıklarla aydınlanacaktır.

Sözümü bitirmeden evvel dil inkilâbımızın ana çizgileri hakında da bir kaç söz söylememe müsaade buyurmanızı reca eylerim.

Dilkat buyurulursa bugün medeniyim diyen milletler, bugünkü dillerini hiç yokken bin dil ve lehçeden maya alarak akademize etmişler,ondan sonrada bu taslak üzerinde asırlarca uğraşmışlar, onu inceden inceye işlemişlerdir.

Hatta Fransız grameri ancak bugün bir çok yanlışlarla akademiden çıka gelmiştir.

Böylece bu milletler, sun'i dillerile bütün düşüncelerini kavramaya, noksanlarını tamamlamaya çalışıyorlar.

Bir millette yazı dili ne kadar çok, halk dilinden beslenir, ne derec ona yakın, ondan olursa o milletin kültürü o kadar kolay yükselir, okadar kolay âlemşumul olur.

Bunun için öyle bir yazı dili yapmalıyız ki bugünkü ve yarinki medeniyeti kavradığı halde halkımızın benimseyemeyeceği ve dünya Türkleri nin kabul etmeyeceği yabancılıklarla yüklü olmasın.

Nasıl bugün harf inkilâbımız sayesinde köylümüz yorulmadan söylediği gibi yazabilir, yazdığı gibi okuyabilirse öylece meydana getireceğimiz yazı dilimizi de ilk mektebini bitiren dünya Türkleri zorlanmadan okusun ve anlasın.

Fikrimce bu yapacağımız dil inkilâbı şimdiye kadar yaptığımız baş döndürücü inkilâpların en büyüğü ve en çetin olacaktır.

Öyle mes'ut günler yaşıyoruz ki çok yakın bir geçmişe kadar Türkü kemirmek ve öldürmek için bin bir çeşit milliyetsiz ve vatansız dalkavuk toplayan bu sarayı büyük kurtarıcı temizledikten, dünyanın en büyük zaferleri ve şereflerile doldurduktan, milletin sarayı yaptıktan sonra ayni sarayın kapularını milletine açmış ve ona şu kumandayı vermiştir:

« Gel, seni kemiren ve öldürmek « isteyen sarayda, senin idam fer- « manın yazıldığı salonda kurultayı- « nı kur ve seni büyük varlığına u- « laştıracak yüksek kararlarını ver.»

Şimdi mes'ut kararlarımızı vermekle meşguluz. Emin olunuz bir gün gelecek ve türklük öyle bir yere ulaşacak ki dünyanın her hangi bir Türk çocuğuna "Güneş nereden doğar" dedikleri vakit hiç kekelemeden;

Her nerde büyük Mustafa Kemalin ölmez varlığı bulunur, her nerede onun düşünceleri parlarsa benim güneşim oradan doğar." diyecektir.

YELKENCİ VAPURLARI

KARADENIZ POSTASI

VATAN

Vapuru 6 Teşrinievvel

Perşembe

günü akşamı Sirkeciden hareketle Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ordu, Gireson, Trabzon, Sürmene, Rize ve Hopeye azimet ve avdet edecektir.

Fazla tafsilât için Sirkeci Yelkenci hanındaki acentalığına müracaat. Tel: 21515.

Naim Vapur İdaresi

İzmir sür'at postası

(20 Saat)

Lüks

ADNAN

vapuru

Her hafta Perşembe

günleri Galata rıhtımından saat tam 18 de hareketle doğru

İZMİR'e

ve pazar günleri İzmir'den saat 14 1/2 da hareketle İstanbul'a avdet eder. Tafsilât için Galata Gümrük karşısında Site Fransez han No.12 yazıhanesine müracaat Tel. B. O. 1041.

Sadıkzade Biraderler Vapurları

Karadeniz Postası

Sakarya

Vapuru 9 Teşrinievvel

PAZAR

günü akşam saat 18 de Sirkeci rıhtımından hareketle(Zonguldak İnebolu, Samsun, Ordu, Gireson, Trabzon ve Rize) ye azimet ve avdet edecektir.

Fazla tafsilât için Sirkeci Meymenet hanı altında acentalığına müracaat. Tele. 22134.

Askerî fabrikalar ilânları

Askerî fabrikaları için 200 ton kriple kömürü pazarlıkla mübayaa edileceğinden vermek isteyenler 6-10-932 perşembe günü Tophane eski Salıpazarında Askerî fabrikaları yollamasında satınalma komisyonuna müracaat eylemeleri. (5272)

Saraçhanebaşında Münir Paşa konağında

Leylî - Neharî - Ana - İlk - Orta - Lise - Kız - Erkek

Hayriye Liseleri

Maarif vekâleti celilesinin 5-4-932 tarih ve 18676 numaralı emrile bütün mekteplere tamim edildiği üzere resmî muadeleti tasdik edilmiş olan mektebimizde talebe kaydına başlanmıştır. Ecnebi lisanlarına ilk sınıflardan itibaren başlanır. Neharî talebe mektebin hususî otomobil ve otobüslerile nakledilir. Hergün saat 10 dan 17 ye kadar kayıt muamelesi yapılmaktadır. Talep vukuunda posta ile tarifname gönderilir. Tel. 20530

Göztepe Amerikan Mektebi Binasında

GÖZTEPE TÜRK KOLEJİ

Kız-erkek-leyli, neharî-ilk ve bütün sınıflar. Ecnebi mektepleri veyahut diğer bir suretle sınıflarını kaybetmiş olan talebe bulundukları aynı sınıflara imtihansız kabul ve bakaloryaya ihzar olunur. İngilizce büyük itina ve ehemmiyetle okutulur. Mektep Maarifçe musaddaktır. Programlar bakaloryaya hazırlayacak surette ve resmi mektep muallimleri tarafından tedris edilmek üzre tertip edilmiştir. Almanca ve fransızca kurları vardır. Mektep, deniz kenarında havadar ve güneşli bir mevkide olup deniz banyoları, hamam ve duşları ve kız talebe için ayrı yatakhaneleri vardır. Mektep tedris ve terbiye faaliyetine başlamıştır. Talebenin mektebe nakli için otobüs seferleri vardır. Hergün 9-12 ve 2-5 kadar kayıt yapılmaktadır. Tel. Erenköy 2

3 üncü kolordu ilânları

Kayserideki K. O. Tayyare fabrikası ihtiyacı için (60) ton kırıple maden kömürü alenî münakasaya konmuştur. 19/10/932 çarşamba günü saat 10.30 da münakasası yapılacaktır. Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün, ihaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninden evvel komisyonumuza müracaatları. (825) (5083)

* * *

K. O. ve 1. inci fırka kıt'alarının ihtiyacı olan 2000 kilo domates salçası pazarlıkla münakasaya konmuştur. 8-10-932 cumartesi günü saat 16.30 da ihalesi yapılacaktır. Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün, ihaleye iştirak edeceklerin vakti muayyeninden evvel komisyona müracaatları. (848) (5190)

* * *

III. K. O. namına pazarlık suretile dört ilâ yedi yaşlarında binek ve koşum hayvanatı satın alınacaktır. Komisyon Dolmabahçede hayvan revirinde11 9-932 tarihinden itibaren vazifeye başlayacaktır. Taliplerin evsafı almak ve hayvanatını göstermek üzere her haftanın pazar ve salı günleri saat 9.30 dan 12 ye kadar komisyonumuza müracaatları. (749) (4579)

* * *

Üsküdar cihetî kara nakliyatı müteahhit nam ve hesabına pazarlıkla münakasaya konmuştur. 8-10-932 cumartesi günü saat 15.30 da ihalesi yapılacaktır. Şartnamesini almak isteyenlerin her gün, ihaleye iştirak edeceklerin muayyen vaktinden evvel komisyona müracaatları. (859) (5282)

* * *

Samsundaki kıtaat için 320 bin kilo un kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 24-10-932 pazartesi günü saat on beştedir. İhaleye iştirak edeceklerin vakti muayyenden evvel Samsundaki fırka satınalma komisyonuna müracaatları. (860) (5283)

* * *

Çatalca Ms. Mv. kıtaatının ihtiyacı için 8000 kilo bulgur alenî münakasaya konmuştur. 26-10-932 çarşamba günü saat 11,30 da ihalesi yapılacaktır. Şartnameyi almak isteyenlerin her gün ve ihaleye iştirak edeceklerin vakti muayyenden evvel komisyona müracaatları. (861) (5284)

İstanbul birinci iflâs memurluğundan: Müflis halıcı ve antikacı Sabitay Hayim efendiye ait olup Beyoğlunda Altıncı dairede Meşrutiyet caddesinde Amerika sefareti karşısında vaki Pansazopolo apartmanın birinci katında mevcut Akaju sandaliyeler, karyola, maroken kanape muhtelif yaldızlı kanapeler,puflar, Edirne Beşiği, İtalyan sandalyesi, komotlar , yaldızlı konsol, aynalar, Edirne uzun saatları, muhtelif yaldızlı kadrolar vesair mobilyaya müteallik eşyalar 7 teşrinievvel 1932 cuma günü sabah saat ondan itibaren açık artırma ile satılacağından almak isteyenlerin o gün ve saatta müracaatları ilân olunur.

Darülâceze müdürlüğünden:

Darülâceze için iktiza eden nümunesi gibi 600 metro aba kumaşın kapalı zarf usulile münakasası 29/10/932 tarih cumartesi günü saat 14 te icra edilecektir. Taliplerin teminat akçelerile müesseseye müracaatları (5271)

NİŞANTAŞINDA

Leyli ve Neharî — Kız ve Erkek

Feyziye Lisesi

Memleketimizin bu en eski hususî müessesesi talim ve terbiye sahasındaki faaliyetine 17 Eylül 932 tarihinden itibaren başlamıştır. Talebe kayıt ve kabulüne devam edilmektedir.

Neharî — Nişantaşı'nda — Leylî

Mabeyincilik ve Halil Rifat Paşa konaklarında

Şişli Terakki Lisesi

Tesis tarihi: 53 sene evvel 1879 tarihinde Selânik'te. Ana, İlk, Orta, Lise sınıfları - Fransızca, İngilizce kurları. Kayıt muamelesi: Hergün 10 dan 17 ye kadar yapılır. Ayrı ayrı binalarda kız ve erkek talebeye mahsus leyli teşkilâtı mevcuttur. Talimatname gönderilir.

Kız — Telefon: 42517 — Erkek

Teşrinievvel 1-15 ine kadar

BERLİTZ Mekteplerinde

Yeni Kurslar Açılıyor

Fransızca, ingilizce, almanca, italyanca, ispanyolca v. s.

Bir Meccanî Tecrübe Dersi Alınız.

Ankara: Hacı Beyram caddesi, İstanbul: 373 İstiklâl caddesi

Devlet Demiryolları İdaresi ilânları.

Sılaya gidecek mektep talebesinin Devlet Demiryolları üzerinde yüzde 50 tenzilâtla seyahatine müteallik D. D./7 numaralı yolcu tarifesinde her sene Mayıs bidayetinden Eylûl gayesine kadar gösterilen tenzilât müddetinin teşrinievvel gayesine kadar yani bir ay daha temdit edildiği ilân olunur. (5228)

Evkaf müdiriyeti ilânları

4 Teşrinievvel 1932 Salı	1 -	16
5 Teşrinievvel 1932 Çarşamba	17 -	32
6 Teşrinievvel 1932 Perşembe	33 -	48
8 Teşrinievvel 1932 Cumartesi	49 -	54
9 Teşrinievvel 1932 Pazar	55 -	70
10 Teşrinievvel 1932 Pazartesi	71 -	100
11 Teşrinievvel 932 Salı	101 -	150
12 Teşrinievvel 1932 Çarşamba	150 -	280

Hademei hayratın Eylûl 1932 vazifeleri balâda yazılı günlerde hizalarında yazılı nümaralara göre tesviye edileceği ilân olunur. (5225)

İst. Mr. Kumandanlığı Satınalma kom. ilânları

Piyade Atış mektebine ait bir beygir müzayede suretile satılacaktır. Müzayedesi 9-10-932 pazar günü saat 10 da Üsküdar da Atpazarında icra kılınacaktır. Taliplerin mezkûr gün ve satte hayvan pazarında hazır bulunmaları. (119) (5218)

* * *

Erzincan askerî orta Mp. ihtiyacı için 1200 metre şayak satın alınacaktır. Münakasası 18 teşrinievvel 932 salı günü Üçüncü fırka satınalma komisyonunda icra kılınacaktır. Teminatı 178 liradır. Taliplerin şartnamesini görmek ve münakasaya iştirak için mezkûr gün ve saatte 3 üncü fırka satınalma komisyonunda hazır bulunmaları. (104) (5145)

* * *

Merkez kumandanlığına mert but müessesat ihtiyacı için kalay, pamuk, nişadır pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 9-10-932 pazar günü saat 10 dan 12 ye kadar Tophanede Merkez kumandanlığı satın alma komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin izahat almak için her gün ve pazarlığa iştirak için de muayyen vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (126) (5278)

İstanbul 6 ıncı icra memurluğundan: Bir borçtan dolayi mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer bir salon furdiyerası bir ufak aynalı portmanto on kişilik orta masası 8-10-932 tarihine müsadif cumartesi günü saat 16 dan 18 ye kadar Beyoğlunda Timoni sokağında Kismet apartmanında satılacağından talip olanların vakti mezkûrde mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur.

Devredilecek ihtira beratı

"Elektrik akümülâtörleri için menfi elektrod" hakkında sanayi müdüriyetinden istihsal edilmiş olan 29 eylûl 1928 tarih ve 1412 No. lu ihtira beratı üzerindeki hukuk bu kere ahara feragğ veya verileceğinden mezkûr ihtirayı satın almak veya isticar etmek arzusunda bulunan zevatın Istanbulda Bahçekapıda Taş handa 43—48 No. larda kâin H. W. Stock efendiye müracaat eylemeleri ilân olunur.

Sarıyer Malmüdürlüğünden:

Bir tarafı derya bir tarafı kavak yolu ve bir tarafı arsa ile mahdut Kavakta münhedim demirhane mahalli 350 lira muhammen kıymetle bedeli peşin olmak üzere müzayedeye konulmuş olduğundan taliplerin 23-10-932 pazar günü saat 14 te Büyükdere satış komisyonuna müracaatları. (5238)

İstanbul dördüncü icra memurluğundan:

Tamamı 1678 bin altı yüz yetmiş sekiz lira kıymeti muhammeneli Beşiktaşta köyiçinde İlise sokağında eski 14 mü. ye 24 numaralarla mürakkam kaden hane, elyevm maabahçe babap hanenin tamamı açık arttırmaya konmuş olup şartnamenin 20.10.932 tarihinden itibaren dairemizde herkes tarafından görülebileceği gibi 8,11.932 tarihine müsadif salı günü saat 14 ten 17 ye kadar dairemizde açık arttırma ile satılacaktır. Arttırma bedeli muhammen kıymetin yüzde yetmiş beşini bulmadığı takdirde en son arttırmanın taahhüdü baki kalmak üzere 23.11.932 tarihine müsadif çarşamba günü gene saat 14 ten 17 ye kadar dairemizde yapılacak olan arttırmasında gayrimenkul en çok arttırana ihale edileceğinden taliplerin muhammen kıymetin yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçesini veya millî bir bankanın teminat mektubunu hâmil bulunmaları lâzımdır. Müterakim vergiler ile vakıf icaresi ve belediyeye ait tenvirat ve tanzifat rüsumları müşteriye ait ve 2004 numaralı icra ve iflâs kanununun 126 ıncı maddesinin dördüncü fıkrasına tevfikan bu gayrimenkul üzerinde ipotekli alacaklılar ile diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını, ilân tarihinden itibaren 20 yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile bildirmeleri, aksi halde hakları tapu sicillerile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları cihetle alâkadaranın işbu maddenin mezkûr fıkrasına göre hareket etmeleri ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin 932-1315 dosya numarasile müracaatları ilân olunur.

İstanbul dördüncü icra memurluğundan:

Tamamı 1[illegible] lira kıymeti muhammeneli Boğaziçinde eski Mirgün Emirgân yeni Uluköyde Mirgün caddesinde eski 34 - 36 yeni 48 numaralı derununa cari nısıf masura mai lezizi havi bir bap sahilhane halen maabahçe sahilhane ve köşkten ibaret maa su işbu gayri menkulün tamamı açık arttırmaya konmuş olup şartnamesinin 20-10-932 tarihinden itibaren dairemizde herkes tarafından görülebileceği gibi 8-11-932 tarihine müsadif salı günü saat on dörtten on yediye kadar dairemizde açık arttırma ile satılacaktır. Arttırma bedeli muhammen kıymetin yüzde yetmiş beşini bulmadığı takdirde en son arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere 23-11-932 tarihine müsadif çarşamba günü gene saat 14 ten 17 ye kadar dairemizde yapılacak olan arttırmasında gayrimenkul en çok arttırana ihale edileceğinden taliplerin muhammen kıymetin yüzde yedi buçuğu nisbetinde pek akçesini veya millî bir bankanın teminat mektubunu hamil bulunmaları lâzımdır. Müterakim vergiler ile vakıf icaresi ve belediyeye ait tenvirat ve tanzifat rüsumları müşteriye ait ve 2004 numaralı icra ve iflâs kanununun 126 ıncı maddesinin dördüncü fıkrasına tevfikan bu gayrimenkul üzerinde ipotekli alacaklılarile diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını, ilân tarihinden itibaren 20 yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile bildirmeleri, aksi halde hakları tapu sicillerile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları cihetle alâkadaranın işbu maddenin mezkûr fıkrasına göre hareket etmeleri ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin 932-1344 dosya numarasile müracaatları ilân olunur.

Göz Hekimi

PROFESÖR

Dr ESAT PAŞA

BABIALİ

ANKARA CADDESİ No 60

Istanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları

TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

Alpullu şeker fabrikasının İstanbul depolarından kristal toz, sandıkta ve çuvalda küp şekerleri atideki fiatlerle her isteyene bin kilodan eksik olmamak üzere satılır.

Kristal toz, kilosu 36,75-Çuvalda küp, kilosu 38 1/2-Sandıkta küp, kilosu 39 1/2 kuruştur.

Taşradan vuku bulacak siparişler yüzde yirmisi peşin ve mütebakisi hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bilcümle masarif ve mesuliyet müşteriye aittir. Müşteri isterse sigorta ettirilir.

Adres: İstanbul, Bahçekapı 4 üncü Vakıf Han, 4 üncü kat, - Telgraf adresi: İstanbul Şeker - Telefon: 24470-79

Mülkiye Mektebi Müdürlüğünden:

Mektebimize alınacak talebe için yapılacak müsabaka imtihanı günleri aşağıda gösterilmiştir. Namzetlerin bu günlerde öğleden evvel saat 8,1/2 da mektepte bulunmaları.

8 teşrinievvel 1932 cumartesi: Tabiiye - Riyaziye. (Tahrirî)

9 Teşrinievvel 1932 pazar: Türkçe, Fransızca. (Tahrirî)

10 Teşrinievvel 1932 pazartesi: Fransızca, Felsefe ve İçtimaiyat. (Şifahî)

11 Teşrinievvel 1932 salı: Tarih, Coğrafya. (Şifahî) (5246)

Tasfiye heyeti riyasetinden:

1771 No. lı Tasfiye kanununa tevfikan mübadillere ait bakiyei istihkak mazbataları mukabilinde Tasfiye Heyetince tanzim ve eshabına tevzi edilmek üzere İstanbul Vilâyetine irsal kılınan zirde müfredatlı olarak esami, muhteviyat ve numaraları gösterilen üçer kuponlu otuz iki adet tasfiye vesikasının hükümsüz oldukları ilân olunur. (5226)

Muhteviyatı L.	K.	Tasfiye vesika No.	İsmi	
3183	31	2300	Tevfik	Bey
2443	56	2401	Leman	H.
2000		2402	Leman	H.
2000		2403	Leman	H.
3258	73	2404	Hakkı	Bey
2000		2405	Hakkı	Bey
2000		2406	Hakkı	Bey
2000		2407	Hakkı	Bey
2000		2408	Hakkı	Bey
1628	39	2409	Ayşe	H.
2443	56	2410	Feride	H.
2000		2411	Feride	H.
2000		2412	Feride	H.
2835	17	2413	Bahter	H.
2000		2414	Bahter	H.
2952	40	2415	Hayriye Hatice	H.
2000		2416	Hayriye Hatice	H.
2000		2417	Hayriye Hatice	H.
2000		2418	Hayriye Hatice	H.
2867	12	2419	Abdürrahim	Bey
2000		2420	Abdürrahim	Bey
2000		2421	Abdürrahim	Bey
2000		2422	Abdürrahim	Bey
2000		2423	Abdürrahim	Bey
2000		2424	Abdürrahim	Bey
2443	56	2425	Mehmet Necati	Bey
2000		2426	Mehmet Necati	Bey
2000		2427	Mehmet Necati	Bey
3189	84	2428	Melihe	H.
2443	56	2431	Aliye	H.
2000		2432	Aliye	H.
2000		2433	Aliye	H.

Liseler Alım Satım Komisyonundan:

Komisyonumuza mülhak mektepler için komisyon idaresindeki şerait mucibince yaptırılacak 250 adet sıra 26-10-932 tarihine müsadif çarşamba günü saat 16 da ihale edilmek üzere kapalı zarf usulile mevkii münakasaya konulmuştur. Taliplerin mezkûr günde teminat makbuzlarile Maarif dairesindeki komisyonumuza müracaatları. (5194)

Yüksek Muallim Mektebi Müdürlüğünden:

Yüksek Muallim mektebi duhul imtihanı teşrinievvelin onuncu, on birinci, on ikinci pazartesi, salı, çarşamba günleri yapılacaktır. O güne kadar Lise mezunları müracaat edip kayıt olunabilirler. (5251)

Londra Birahanesi

Bu Akşam Yeniliklerle Açılıyor.

DENİZ KIZI

Eftalya Hanım

ve

Kemanî Sadi Bey

Saz Heyeti

Tanburî bestekâr Selâhattin Bey
Neyzen İhsan
Piyanist Şefik Bey
Kemençeci Sotiri Ef.
Udî Marko Ef.
Klarnet Ramazan Ef.

Muganniyeler: Melâhat H., Seyyan H., Hamiyet H., Fazilet H.

Muganniler: Semiha H., Yaşar B., Yahya B., Mustafa B.

Kışlık Battaniyelerinizi Yerli Mallar Pazarından

alınız. Çünkü ALDANMAZSINIZ.

İstanbul: Bahçekapı - Beyoğlu: İstiklâl caddesi - Ankara: Çocuk sarayı caddesi - Samsun: Bankalar caddesi

Beykoz Malmüdürlüğünden:

Köyü	Mevkii	No.	Cinsi	Kimden metrük olduğu	Muhammen kıymeti Lira
M. Ş. Paşa	Eski bozahane yolu	124	hane	Musto	150
"	" "	126-58	hane	Miço oğlu Tanaş	50
"	Yeni "	108	"	" "	20
"	Alibahadır yolu	1-78	dam	Haralambuz	15
"	Bulgar mahallesi mevkii	7-23	hane	Bulgar Draganço	10
"	Cami mahallesi	59-55	ahşap dam	Doksan oğlu Vasil	10
"	" "	58M.-64	dam	Yan oğlu Nikoli ve Istasya	8
"	" "	50	ahır	" "	12
"	Köprü caddesi	35-65	hane	Diden oğlu Andon	10
"	Leylekli mahallesi	33-8-90	hane	Hah oğlu Nikoli zevcesi Elenko	30
"	" "	80-77	hane	Fırçacı oğlu Hiristo	25
"	" "	81-17	hane	Sebzevatçı oğlu Andon	25
"	" "	94-82	hane	Yani kızı Filya	15
"	Mektep üstü	100-92	hane	Nikoli çocukları ve Katina Polikini	15
"	Cami arkası	49	arsa (75 metre murabbaı)	Zıh oğlu Dimitri K. Katinko	5
"	" mahallesi	53	arsa (80 " ")	Sağır oğlu Koço	8
"	Köprü "	27-39	arsa (50 " ")	Paşaköylü Panayot	6
"	" "	37	arsa (50 " ")	Kalyon oğlu Dimitri	4
"	" "	41-72	harap dolma ahır 30 metre murabbaı	Koman oğlu Desya ve Panayot	8
"	Bozahane yolu	115-32	dükkân arsası 2 dönüm	Yarım oğlu Tanaş	20
"	Mektep mahallesi	98-71	dükkân arsası 20 metre murabbaı	Kosti oğlu Pavli	4

Yukarda cins ve evsafı yazılı emvali metrukeye 25 eylül 932 tarihinden itibaren 20 gün müddetle mevkii müzayedeye çıkarılmıştır. Yevmi ihale 16 Teşrinievvel 932 pazar günü saat 13 tedir. Taliplerin yevm ve saati mezkûrda Beykoz Malmüdürlühüne müracaatları (5017)

ANADOLU
Türk Sigorta Şirketi

4 Üncü Vakıf Han İstanbul

Ihtiyat ve Sermayesi: (1.000.000) Türk Lirasıdır.

Nama muharrer hisse senetlerinin (%60) ı Türkler elindedir.

Türkiye İş Bankası tarafından teşkil olunmuştur. İdare meclisi ve müdürler heyeti ve memurları kâmilen Türklerden mürekkep yegâne Türk Sigorta Şirketidir. Türkiyenin her tarafında (200) ü geçen acentalarının hepsi Türktür. Türkiyenin en mühim müesseselerinin ve bankalarının sigortalarını icra etmektedir.

Yangın, Hayat, Nakliye, Kaza, Otomobil

sigortalarını en iyi şeraitle yapar. Hasar vukuunda zararları sür'at ve kolaylıkla öder.

Telgraf: İMTİYAZ - Telefon: İst. 20531

Sultanhamamı'nda

BALCILAR

MAĞAZASINDA

terki ticaret dolayısile tasfiye

GÖRÜLMEMİŞ TENZİLÂT

Sergi ayın onbeşinde başlayacaktır.

DEYİN İLMÜHABERİ

Alır, satar ve mahsup yapar, Ve her türlü bonolarla işler görür. Balıkpazar Maksudiye Han No. 35 Uğurlu Zade M. Derviş. Tel. 23397

Dr. HORHORONİ

Mektep sokağından Zambak sokağına nakleden Dr. Horhoroni bu kere Eminönü Valide kıraathanesi yanına nakletmiştir. Ve her gün hastalarını sabahtan akşama kadar kabul eder.

Öksürenlere Katran Hakkı Ekrem

Büyük Tayyare Piyangosu

Bu keşidede büyük ikramiye

100,000 Liradır.

Piyango şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.

Fırsatı kaçırmayınız

İştirak ediniz..

Yeni Açılacak Hanımlara Mahsus Bir Kumaş Mağazasına

İsim aranıyor

Yeni Türkçeye muvafık nadide bir isim bulanlar kapalı zarf derununda muvazzah adreslerile Teşrinievvelin 12 inci Çarşamba günü akşamına kadar Sultanhamamında 1 No lu

KARDENYA mağazasına

göndermelidirler. Tasnif neticesinde en muvafık görülecek ismi bulana mağazanın küşadı günü intihap edeceği kumaştan 3 metroluk kadın mantoluğu hediye edilecektir. Teşrinievvelin 17 inci günü gazetelerin son sahifesinde mezkûr mağazanın ilânını arayınız.

İLÂN

Osmanlı Bankası'nın Galata, Yenicami ve Beyoğlu devairi, muşevilerin Kipur Bayramı münasebetile, şehri carinin 10 uncu pazartesi günü kapalı bulunacaktır.

Kartal Kazası Malmüdürlüğünden

Pendikte Bağdat caddesinde 125 lira kıymeti muhammeneli 800 zira tarla Kurtdoğmuş karyesinde 65 lira kıymeti muhammeneli 3 parça arsa temliken satılmak üzere müzayedeye çıkarılmıştır. Bedeli peşin olup ihalesi 18-10-932 salı günü saat 15 te icra kılınacaktır. Taliplerin malmüdürlüğüne müracaatları. (5221)

Kiralık Apartıman

Fatih Parkının üst köşesindedir Altı odalı gayet sıhhî ve mükemmeldir. Üçüncü kata müracaat

Dr. A. KUTIEL

Karaköy Börekçi fırını sırasında 34.

MİLLİYET MATBAASI